

dere qñ cōcubitus infimōialis sit peccatū mortale vel ne. Si. n. maritus ita inordinate feratur ad vxores suam in tactibus & alijs actibus q̄ patius esset talia facere etiā si nō eēt vxor sua tunc peccaret mortaliter Si autē actu vel habitu cōsistit infra fines matrimōij: ita q̄ nō vellet cōcubere cū ea si non esset sua vxor: tūc esset veniale. qz tunc n̄ fructur creatura nec ponit finem in ea. et si eā cognosceret cā satiade libidinis Be hoc vide. j. de bitū. §. iij.

8 **C** Et nota p̄dicta qz fere habes viam cognoscēdi quādo auaricia: superbia: vanagloria: gula: & cōcubitus matrimonialis sunt peccata mortalia

9 **C** Habes et in. c. Inuidia. §. ij. duas optimas regulas ad cognoscendū qñ inuidia: ira: odiū in corde sint mortalia vel vicialia. & nūq̄ errare poteris.

10 **C** Item in. c. Accidia. §. ij. habes qñ accidia cōstituit duplex peccatū mortale vel quādo ē circūstantia. Item de hoc vide infra. De munitate. §. ij.

11 **C** Itē in. c. iurare. §. ij. in quinq̄ conclusionibus ibi positis hēs qñ blasfemia in deum vel sanctos est peccatum mortale. vel quando quis iurat p̄ que cunq̄ iuramenta.

12 **C** Itē in. c. mendacium. habes alias quinq̄ conclusiones ex q̄bus clarissime patet quando mendaciū p̄nitiosus offosū vel locosum sunt peccata mortalia etiam quo ad religiosos.

13 **C** Itē in. c. cōtumelia. §. i. ij. iij. habes quādo dicēs cōtumeliā vel cōtūmū alteri est peccatū mortale: vt puta dicendo. tu es spurius: latro: vel huiusmodi malo animo: qz semper est mortale. Secus si imprecaretur ei malū sancti Antonij: vel leprā: vel fluxū sanguinis vel huiusmodi: tūc enī nō est peccatum mortale: nisi quādo sedato furore vellet q̄ ei acciderēt. alias secus.

14 **C** Itē hēs de. iij. p̄cepto in. c. Dñica §. ij. & se. q̄ audiens missas in diebus festiuis satisfacit illi p̄cepto. lz alijs horis diei vacet mūdantis. & sic non est necessaria p̄tritio vel attritio. nec oŕo

nec p̄dicatio. Est tñ necessariū q̄ abstineat se ab ope seruili. Et. in. c. Ferie §. vij. & se. habes q̄ tñ opus suile materialiter & finaliter est p̄hibitum sub pena peccati mortalis. Et ex hoc hēs qd. dicēdū de laborantibus in festis aduocatis. doc. studentibus in festis v̄ legendibus. piscantibus. venantibus: medicis: barbitoribus: macellaris & Luntibus ad mercata & similibus an peccēt mortaliter.

C Itē hēs de q̄rto p̄cepto. s. de honore parētū. in. c. obedientia. §. ij. quādo filij peccant mortaliter non obediendo. parentibus.

C Item habes in. c. furtum. quasi p̄ 16 totū qñ furtū est peccatū mortale.

C Item habes in. c. Delectatio. §. ij. 17 qñ quis possit delectari de re furtiua absq̄ peccato mortali. Et de ea q̄ genuit filius ex adulterio an possit sine peccato eē p̄tēta q̄ habuerit talē filiū

C Itē multa habes. in. d. c. de puellis 18 que delectatur de suis amasijs cogitando q̄ vellent eos amplexari. Et tangere. Itē de viduis q̄ recordantur de actibus quos gesserūt cū eoz maritis. Et tibi hēs mām cōpletā de talibus.

C Itē hēs. j. votū. ij. §. xij. quinq̄ conclusiones que euacuant totalem mām votoz impuberuz: puberuz: & vxorum: tam an infimōiū q̄ in infimōio factozū. Et in isto puo sūmario habes declarationē necessariā ad cognoscendū. vij. peccata mortalia. & x. p̄cepta v̄ calogi. & ista hodiernis t̄pibus iufficerent ad audiendū confessiones rustico & hoīuz simplicium. finis

Baptismus. i. Quo ad substantiā & formā qd est. R. s. directoriā. li. i. ti. iij. q̄ est ablutio exterior cū certa forma s̄bor. sine quo nemo saluari p̄t de cuius substantiā sūt tria. s. materiā elementī. forma verbī. & itētio mīstri copulās formā māt vnde Aug. accidit s̄bū ad elementū & fit sac̄z. i. q. i. detrahe. **C** Baptismi forma hec ē ego te baptizo in noīe p̄ris: & filij: & spiritus sancti ex de bap. c. i. vbi ex dicto. c. iuncta gl.

dicit panoz. qd vbi aliqua verba sunt de forma substantiali alicuius actus omisso alicuius vbi viciat totum actum. secus vbi omittetur aliqua pba que sunt de substantia s; de solennitate. vtpote si presbyter omittet catholicismum vel salis impositionem vel unctiones: et huiusmodi de conse. di. iij. mulier nec propter hoc debet reiterari baptismus tamen si infans superviuisset debet supplere per sacerdotem qui fuerunt omissa.

2 **¶** Sed quid si mutetur forma. R. dicitur vbi. s. qd non licet. imo in tantum servanda est qd non licet eam etiam per verba equalitatis mutare. Item non debet aliquod verbum vulgariter vel literaliter preponere vel inferre: vel postponere in forma intendens illud esse de forma. sine ipso non esse formam. verbi gratia. Ego sacerdos baptizo te Joannem etc. vel ego baptizo te in nomine patris: et filii et spiritus sancti. et iohannis. Alias autem si non credit illam formam vel additum esse de forma: s; ex simplicitate vel deuotione predeca addeat: si nocet

3 **¶** Quid si dicatur in nomine trinitatis: vel christi. R. gl. in. c. l. extra eo. dicit qd tenet baptismus: quod olim sic baptizabantur. vt in. c. a quodam. de pse. di. iij. Sed panoz. dicit qd doc. in hoc continetur tenet christum. qd hodie fuit mutata illa forma. similiter non est baptismus: si dicatur in nomine genitoris: et genitricis: et precedentis ab utroque. quod genitor non significat personam patris. sicut hierostasius subsistit sed per modum actus: et id non est eadem significatio: quibus autem non sit eadem vox in greco et in latino. tamen est eadem significatio vnde et in qualibet lingua illa pertinent ad eandem formam que principaliter sunt instituta ad significandum personas illas.

4 **¶** Quid si subtrahatur aliquid. R. Ri. in. iij. di. iij. qd si subtrahatur aliquid de essentia forme non remanet virtus baptismi. Et quod tota ista pars: in. pa. et fi. et spl. s. per quam exprimitur principaliter baptismus et scilicet elementum est de essentia forme id est si subtrahatur aliquid non remanet virtus baptismi. in illa autem parte forme que est ego baptizo te sunt aliqua proprietaria ad essentiam forme. s.

expressio actus baptismi et persone baptizate. Vnde si aliquid predictorum subtrahatur non remanet virtus baptismi. expressio autem ministrum non vnde de essentia forme que christus tradidit in baptismi institutione quod a ministro baptismus non habet virtutem vnde greci personam ministrum non exprimit et tamen se baptizat s; auctoritate ecclesie exprimitur baptismus ministrum personam ad maiorem expressionem vnde si baptizans eam non exprimeat non propter hoc tollere virtus baptismi s; contra peccaret quod institutio ecclesie obligat baptizantem.

5 **¶** Quid si verba preterantur corrupte. R. Ri. vbi. s. qd si corruptio verborum sit talis que non remaneat eadem significatio nec s; institutionem proprie impositionis. nec s; accommodationem versus impediri virtus baptismi. si autem sit talis que quibus non remaneat significatio s; institutionem proprie impositionis tamen remaneat s; accommodationem versus vnde id si non fiat talis corruptio ex malicia vel de refectione. s; propter imperitiam illius lingue in qua baptizatur. vel propter hoc impedimur lingue non propter hoc impeditur virtus baptismi. id est s; per. a. i. c. s; extra eo. vbi concluditur secundum doc. sufficere: si forma intellectualis est seruata s; non quo ad corripitur. vt per in. mulieribus: quibus in necessitate permittitur baptizare. et aliqui baptizant per nomina vulgaria. nec falsa latinitas viciat.

6 **¶** Quid si fiat interruptio. R. Ri. vbi. s. qd cum actus baptismi sit actus vnus. si fiat interruptio talis que corrumpat unitatem actus et maxime si corrumpat unitatem intentionis baptismi non remanet virtus baptismi vnde si baptizans postquam dixit. ego baptizo te. In. n. p. interponat vnam longam narrationem: vel vadat ad faciendum aliquid negotium: et postea dicat et fi. et s. s. non est puer baptizatus. Si autem interruptio sit modica. ita. s. qd non discorinet intentionem baptismi: nec actum secundum eandem usum: et interruptio non sit forme corruptiuum. non propter hoc impeditur virtus baptismi. vnde si baptizans postquam incepit actum dicat taceatis. vel huiusmodi. et postea perficiat. non propter hoc impeditur virtus baptismi.

7 **¶** Quid autem si fiat transpositio. R. Ri.

vbl. s. q. si fiat talis transpositio q̄ mu-
tet sensu orōnis. que h̄z ex vi ordinis
s̄boz: ipeditur s̄tus baptismi vt si di-
cat. Ego p̄ris z si. baptizo te. in. n. s. qz
ex vi ordinis s̄boz nō est sensus q̄ ego
baptizē te. s̄z aliqd in te. p̄ nomē p̄ris
z c. si aut̄ transpositio nō mutat signifi-
catōez orōnis: quā h̄z ex vi ordinis s̄
boz: tūc dico q̄ si si fiat ex malicia: s̄z
ex ignorātia: nō ipeditur virtus bap-
tismi. Si aut̄ fiat ex malicia ipedit̄ virtus
baptismi pp̄ defectū intētiōis i bap-
tizate qz for̄mā ecclie itēdi mutare.

Baptismus. ij. Quo ad mās. Utruz
aq̄ p̄mixta possit esse quentens mā
baptismi. R. Tho. i. iij. di. iij. p̄mixtio
pōt eē duplex vna q̄ tollit spēm. s. q̄n
p̄ alteratiōez trālit in aliā spēs sicut p̄
putrefactōez aliquā v̄l digestiōē trā-
sit i vīnū aut̄ ēt p̄ additiōē tāā al-
terī liquoris quo soluat̄ spēs aq̄. sicut si
paz aq̄ multo vino amisceat̄. Alia ē p̄
mixtio q̄ nō tollit spēm sicut cū altera-
tur aq̄ s̄z aliqd accidēs. z manet spēs
vt i aq̄ calefca. vel q̄n aq̄ adit̄ aliqd qd̄
illi nō p̄miscet̄. sicut si aliq̄ solida po-
nātur i aq̄. vel si sit p̄miscibile: sicut ali-
qd̄ humidū: n̄ ē tā p̄ue q̄ntitatis q̄ in
aquā penit̄ quertit̄. In aqua ergo p̄ri-
mo mō p̄mixta nō pōt fieri baptismus
qz tā nō ē aqua i p̄mixta s̄o sedo mō
pōt fieri v̄s. in aliqua marte bene pōt
fieri s̄l̄r lixūto z i aquis sulfureis: z i
alijs q̄ ex terra p̄ quā trāleūt nō mutan-
tur i aliā spēs. adde ēt qd̄ notat Ri. in
iij. di. iij. q̄ aqua paludosa pōt eē que-
ntēs materia baptismi. qz q̄uis ignet
corp̄ acc̄ntaliter pp̄ eius p̄fusiōē cuz
inmūdity grossis t̄n i ea saluat̄ spēs
aque cui ex sua natura p̄ se quēit̄ habi-
litas ad abluēdū: z ēt aliq̄ mō remāet
in ea actu pp̄rietas ablutia qd̄ iō dico
qz si in aqua nullo mō remaneret ac-
tu pp̄rietas ablutia: vt in glacie grā-
die: z niue: q̄diu sic disposita ē n̄ p̄t in
ea celebrari baptismus. nec ēt in luto
qz in eo nō manet salua spēs aque in
vrina z ceruissia: cū nō maneat salua-
spēs aque nō sunt debita materia ba-

ptissimi. nec salua extra eo. nō vt appōe-
res. Itē nulla artificialis aqua vel ma-
teria baptismi qz x̄ps nō instituit bap-
tismum in aqua artificiali. sed in nālī
t̄m qz baptismus institut̄ sunt vt sac̄z
necessitatis q̄stū ad oēs. Et iō x̄ps ip̄tū
instituiere noluit nisi in aq̄ que facili-
ter posset haberi z cōiter ab oibus tā pau-
peribus q̄ diuitibus. qd̄ nō est verum
de aliqua aqua: nisi de naturali.

C Prohibitū ē: vt nō fiat baptismus
nisi in crismate nouo. s. illius anni pre-
terq̄ i articulo mortis. z puniatur sacer-
dos si p̄fecerit. de p̄se. di. iij. si quis de
alto. Idē intelligendū de cōfirmatiōē
z tāo magis q̄sto p̄firmatio est mino-
ris necessitatis: q̄s baptismus.

Baptismus. iij. Quo ad mīstrū q̄
pōt baptizare: Bic s̄z theologos
z canonicos in. c. si q̄s. extra eo q̄ p̄-
p̄rie hoc officiū p̄tinet ad sacerdotē. v̄n
necessitate nō instāte ēt diaconus bap-
tizare non d̄z. S̄l̄r nec simplex cleri-
cus baptizare d̄z p̄sente p̄sbytero: nec
laicus p̄sente clerico. nec m̄r p̄sente v̄ro.
de p̄se. di. iij. c. cōstat. z duob̄ caplis
sequentibus. Sed in necessitate quibz
pōt baptizare: siue vir: siue mulier: or-
dinatus: siue nō ordinatus. fidelis z in-
fidelis: dūmō habeat intētiōē bap-
tizandi z seruet for̄mā ecclie v̄n z si
non credat sac̄m baptismale nec ali-
qd̄ sp̄iale ibi fieri dūmodo in genere
intendat facere id quod facit ecclia: ba-
ptismus est.

C In baptismus tradi possit a malis
ministris. R. sm. Ri. in. iij. di. v. q̄ an
hoie malo verus pōt tradi baptismus
ita q̄ q̄stū ad ea que sunt essentialia sa-
cramēto. nō plus p̄ficat̄ datus bap-
tismus a bono ministro: q̄ a malo. qz ba-
ptismus non h̄z suam efficaciam a mī-
nistro. sed a deo. vnde de cōse. dist. iij.
baptismus dicitur. Non timeo adu-
lum ebriofum: homicidam qz colum-
bam attendo per quam m̄l̄hi dicitur.
hic est qui baptizat. Ideo. bonitas mī-
nistri non est de necessitate sed de con-
gruentia.

2 **C** Sed qd si sacerdos nolit baptizare nisi dato sibi aliquo precio. Dic vt. j. Simonia primo.

3 **C** Utx malus minister peccet mortaliter baptizando. Sic fm Ri. vbi. s. Aut baptizat cu solenitate z vt minister ecclesie. z tuc peccat mortaliter si pctm recollit nec penitet. Aut baptizat in articulo necessitatis sic vetula. z no peccat.

4 **C** Utrum q scieter recipit sacramentu baptismi a ministro malo peccet mortaliter. R. scdm Ri. vbi. s. cu baptismus sit sacramentum necessitatis ad salutem in necessitatis articulo licitum est ipsum recipere a quocunq sic conditiois z sexus. Excepto aut necessitatis articulo recipiens baptismum scieter ab hoie malo pctio ab ecclesia simplr vel ad tempus peccat mortaliter. qz qtu in se est cotemptibilem reddit infam ecclesie. qd scieter sine peccato mortali no pt fieri Si recipiat scieter ab hoie malo non preciso ab ecclesia simplr vel ad tps no peccat maxime si suscipiat a tali q hoc sibi pfre tenet ex offio. nullus entis peccat i recipiedo q sibi ab alio debitum est. De hoc tm z alijs sacramentis facta est magna modificatio per extravagantem facta in pcilio basilice: qua vide. j. excoicatio. vi.

5 **C** Utru melior si baptismus q pferat a bono. R. fm doc. q eqlis est ab utroq qtu ad substantiales effectus. sz tm cum effectu principali pot aliqd plus coferrri ex merito baptizatis. Sed hic est effectus accidentalis.

6 **C** Utx idē possit baptizare seipm. R. q no pter. extra. e. c. debius vbi dicit q int baptizatū z baptizate dz ee distinctio

7 **C** Utx bonus angelus possit baptizare. R. fm Ri. i. iij. dist. v. q de lege coi no uenit angelo baptizadi ptas qz tm nūq bonus angelus baptizaret nisi ex spali mādato dñi id si certū eet q bonus angelus aliquē baptizassz ille no eet rebaptizadus vñ basilica qua dedicanit sancto Michael i morte graganō no no fuit postea ab hoie dedicata.

8 **C** Utx i baptizate regratur intetio. R.

R. i. i. iij. dist. vi. q ad hoc vt verus pferatur baptismus necessaria ē baptizatis intetio qñ. n. aliq plura pcurrit ad aliquid vñ effectū oz q aliq mō vntant Ad scificatiōes at illi q baptizat regratur ablutio exterior. z verba que realiter vnita nō sūt. Regrit et baptizans z id necessaria ē itetio baptizat p qua ablutio z sba intetionalr pfigatur inter se z cum q baptizat z oia ista cum fine qui est purgatio illius.

C Utx actualis intetio regratur i baptizate. R. sz Sco. q pter intetionē actualē z hitualē necesse est ponere mediaz pbat. Si qz i pncipio intedēs dicerere nullaz postea at ad alia destrahatur tuc nō hz itetōes actualē dū ē distraet. nec tm hz itetōes hitualē qz et vortmies talē hz. regrit ergo medla. i. intetio hitualis qz i pntē illi itetōis pns hitē actualr fac oia q facit tāqz ex radice. sic i pposito i baptizante nō sufficite sola itetio hitualis nec regrit sp itetio actualis. qz nō obligat deus hoiez ad impossibile vel nimis difficile cuiusmodi est nō distrahi. sed sufficite intetio virtualis.

C Quid si qz putet baptizare puernz i cui i ponit nomen petrus z est puella. R. fm host. q aut itedit baptizare psonā cuiuscunq sexus sit z est baptizata: aut intendit baptizare marez tm z sic nō est baptizata: aut simpliciter baptizat z est baptizata.

C Quid de baptizate ex ioco. dic q si nō habebat intetionē baptizadi erit baptizatus alias secus.

C Quid aut i dubio: asten dicit hunc ee rebaptizadū sub pditione zc.

C Utx plures possint vñ baptizare R. sz Ri. i. iij. di. iij. q de nēitate vñ actus baptizandi est mistri vnitas ad vitadū pctm ex pte baptizat nisi forte i casu necessarij eet plures ad puerū ab luen. nō est aut de necessitate ad efficaciaz facti. modus. n. expmēdi actū baptizadi: z psonē mistri expsio: sunt ex tradude ecclie vñ nō vñ efficacitē sacri repugnare pncz a plib fil abluiz he

si nō deat nisi i magna nēitate. z cu3
baptizātes dūt. nos baptizāto nō ē sen
sus. ego baptizo: z ego baptizo. s3 ē sen
sus. ego z iste baptizāto. nec ē vep q
oē ple gemiat suū singulare vt i pli p
me plone. s3 bñ ē vep de pli se z tertie
plone hec. Ri. idē diceñ. qñ vn^o bap
tizat ples dīcedo. ego vos baptizo bap
tizati sunt.

Baptizāto. itij. q ad suscipiētes. vtrū
oēs hoies fuerit obligati ad suscep
tiōez sacri p^o xpi resurrectōez. s3 Ri. in
tij. di. iij. q nō oēs hoies fuerūt obli
gati. ad susceptiōz baptizāto statū post
xpi resurrectōz. null^o. n. tñr d nēitate ob
suare legē aūq3 pmlgata sit: nec ē p^o
qmlgatoz quicq3 sibi inotescat nisi de
fect^o ei^o sit i cā qre nō statū inotuit sibi
pmlgatio legis lex at de nēitate susci
piēdi baptizāto si statū fuit p^o xpi resu
rectiōz pmlgata qz nō statū dixit il
lud sōbū. mar. vlti. ite docete oēs gētes
z c. illa at pmlgatio nō fuit oib^o nota
z tñ fuerūt mlti qru defect^o nō fuit in
cā tardatiōis illi^o noticie. s3 postq3 ei^o
pmlgatio fuit diffusā p vnuerū or
bez oēs fuerūt obligati ad baptizāto sus
ceptōz z ēt iā iustificati q baptizāto nō
suscepūt tenēt ad baptizāto qz qñis
aliq3 lex pstituat pp ea q accidūt vt in
plibus si tñ gñalr lata ē n tñ tenētur
ad ei^o obhuatoz hñtes illō pp qd ē la
ta s3 ēt n hñtes qz n solū baptizāto istū
fuit ē pp pēn originale delect^o. s3 ēt fa
rio ob fidelitū ab infidelit^o distinctiōem

CUtz puer i vtro mris exis possit ba
ptizari. s3. si totalr talis puer ē in vtro
mris nec de eo appet aliq3 mēbrū nec
ei^o ps tūc baptizari n patet qz alis deo
nor^o est n ecclie nec subijci p opatiōi
mistroz. ecclie nec mī vna scidi d3 vt
puer nasci possit z baptizari qz nō sūt
faciēda mala vt veniāt bōa. debēt aut
scidi si iā defūcta eēt vt. ff. de iofsi. te. l.
posthum^o. qñ at app3 aliq3 mēbrū z n
est puer nat^o expectāda ē total egressio
nisi piculū mort^o imineat seu timeatur
nā in tali cāu egressa pte pncipali. s. ca
pite baptizari d3. idē dic de alyo mē

bris vt māu z pede s3 Inn. nā fm est
de necessitate nō regit imersio s3 satis
est q baptizāto effūdat aquā sup corpe
baptizādo: lauādo totū corpe^o vl^o maio
rē ptē vel saltē caput. dicit ēt sufficere
q sentilla aq plecta a baptizāte: tāgat
corpe^o baptizati. rō est fm eūdē Inno.
qz s3 in sōbis sit tradita certa z sbalis
forma nō tñ i facto. sola. n. itēto est d
sba baptizāto vñ sufficit q baptizans
effūdat aquā sup baptizādo qstūctiōz
modi cā: nā qñq3 possēt ptingere pp de
bilitatē baptizāto z grauitatē baptiza
ti q nō possēt illū sustētare manib^o z
mergere illum i aquā z Inn. loqur ēt
in puero totalr egresso ex vtro mris. z
dicit pa. i. c. debitu extra. e. q opio In
no facit p infātib^o q sūt mltū debiles
vt nō imergātur i aquā neq3 lauet to
tū corpe^o ne icurrāt piculū mortis. ho
sti. tñ dicit tūc eē vt i sōbis z i factis
obfuet p̄suetudo loci. vt in .c. de trina
de ple. dist. iij. vbi d^r q loci p̄suetudo
obfuar d3 siue fiat trina imersio siue
vnica. Si tñ puer i vtro exis cui^o aliq
pars app3 z baptizata fuerit si postea
mortat sepelliri d3 i sacratio: ex q tam
solēns doc. vt Inn. dicit talē puez eē
baptizātū. idē t3 pa. si tñ talis puer sup
uueret ad abūdātē cautellā cōsulo vt
baptizēt itez sub p̄ditōe. tñ. z p p̄dca
soluit qd singulari q fuit de facto quē
dam deferens puerū ad baptizādū ad
eccliam valde remotaz vidēs in pue
ro signa mortis. nec hñs secū aquā p
fecit euz in vno puteo. dicendo ego te
baptizo: i no. p. zc. nūqd iste sit bap
tizatus vt sic possit sepelliri in cimiterio
ecclīastico. quidā lector theologie d or
dine p̄dicatorum dixit q nō. s3 vt re
fert Abb. multi canoniste fuerūt illum
detestati: qz nō desint in hoc casu nec
verbum. nec elementū. sed postea ipse
Abb. cōsuluit magistrum suū: q rñdit
q non erat baptizatus. Et sic cōcorda
uit cum iudicio illius magistri motus
qz in baptizāto non solum requiritur
immersio sed etiam eleuatio ab aquis
in signum resurrectiōis christi. d. c.

de trina. Sz dicit Pa. q. hec rō apud
eū nō cōcludit. qz vt dictū est. s. de ne-
cessitate nō regit̄ imersio z p p̄ns nec
elevation vñ credit qz si posset constare
qz puer vixerit quādiu baptismus fue-
rit pplet̄ qz satis dicat̄ baptizat̄. sz qz
posset deficere i via anteq̄ baptizaret̄
posset sustētari alia opinto.

2 **C** Sed pone qz iste puulus dū ad ba-
ptismū defertur ab infideli iterficiū nū
qd saluabitur. R. astē. li. iij. et. vi. qz nul-
lus puulus saluatur quantū est de lege
cōi nisi virtute sacri nō qz puulus te-
neat̄ ex p̄cepto. sz qz sine sacro vel aliq̄
qd egpoleat de^o disposuit dare grām
Si hō puulus pp hoc solū occisus est
a percussore cū portaret̄ ad baptizādum
ne baptizaretur morit̄ p baptismū iō
in sanguie suo pie creditur baptizatus
Si aut̄ alta de cā occiditur q̄stūcōz d̄
feratur ad baptismū dānabit.

3 **C** Circa tñ p̄dicta scieñ. qz triplex ē ba-
ptismū. s. flumis flām̄is z sanguis. In
baptismo flumis vñ i re vñ i pposito si
h̄t̄ nō possit̄ i re: fit salus inquātū ē de
fortute ei^o. baptismo hō flām̄is fit salus
adulto dū tñ baptismū flumis fit in p-
posito. de p̄se. di. iij. baptismū z de p-
sy. n̄ hap. aplicā. vbi et̄ h̄etur qz cre-
dēs se baptizatū. sz nō sit baptizat̄ nī
hilomin^o si decedat saluat̄. puulo at̄ si
fit salus p baptismū flām̄is nisi d̄ p̄t
legio spālī vt p̄z d̄ scificato i vtro qz si
h̄z vñ libert̄ arbitrij. baptismū aut̄ san-
guis fit salus vtriq̄. s. adulto z puulo.
z hoc si fit pp deū.

4 **C** Utr̄ scificatus in vtro teneat̄ ad ba-
ptismū. R. asten qz sic sicut p̄z per Jo.
qz dixit a xpo debere baptizari. z hoc
qdē nō pp idigētā remedij: sz pp ip̄s
sionē caracteris z h̄mōi.

5 **C** Utr̄ aplī fuerit baptizati. R. asten.
qz sic p glo. Jo. xij.

6 **C** Utr̄ puer exis adhuc i vtro m̄ris
regenerari possit baptismō sanguinis
R. astē. qdā dicūt qz nullo mō nec per
effusionē sanguis nec p aliā viā de le-
ge cōi pōt. puer i vtro m̄ris a pctō pur-
gari. alijs aut̄ vñ pie dicēdū qz lz puer

in vtro matris baptismō aq̄ baptizari
nō possit qz nō p̄t ip̄m sensibile sac̄z
suscipe z ecclie ignoi^o ē qz ad ip̄z effu-
sio sanguis puenire p̄t z deo notus ē
qz p̄ncipalr̄ baptizat. iō p̄ effusionē san-
guis illatā p̄ fidē pōt ab originali pctō
purgari. vñ illō. Augustini li. de bap-
tismo puuloz. qz nat^o nō fuerit nō pōt
renasci itelligendus est de regeneratione
baptismi aq̄. Idē Rī.

C Infās exposit̄ si nullā signū vñ te-
stīm appz qz baptizat̄ sit baptizari d̄z
sub p̄ditōe h̄acisi nō ē baptizatus ec.

C Quid si qñ nascit̄ mōstrum. R. aut̄ S
certū ē esse duas aīas rōnales aut nō.
certū ē at̄ si sūt duo capita z duo colla
z duo pectora qz erunt p̄ p̄ns duo cor-
da z sic sūt baptizādī. vt duo. z q̄uis
p̄sumat̄ qz p̄les possint sūt baptizari
dicēdo. Ego vos baptizo tutus tñ est
eos baptizare sigillatī. Si hō dubiū ē
vtrū sint due anime p̄rio baptizād^o ē
vn^o p̄ ea p̄t alter baptizari iō p̄ditōe
sic. Si n̄ es baptizat̄ ego te baptizo.

C Utr̄ in eo qz ē baptizādus regit̄ i-
tētio z volūtas. R. h̄z pe. Suscipientū
baptismū tres sūt d̄fe. qdā. n. nūq̄z h̄a-
buerūt vñ rōis vt puuli z p̄petuo su-
riosi: z i his nō regitur volūtas qdaz
hō aliqñ h̄uerūt lz tūc nō h̄eant z in
his in necessitate sufficit aīcedēs vo-
lūtas. ita amētes z dormientes si ante
furiā vel domitionem h̄ebant q̄riam
voluntatē: nō recipiūt sac̄m. Si aut̄
h̄uerunt p̄positū z hoc p̄ signa aliq̄ i-
notuit. tunc in articulo necessitatis de-
bent baptizari: et si furiosus tūc q̄di-
ceret. Si tñ necessitas tūc nō sit: d̄z ex-
pectari lucidū iteruallū vel vigilia doz-
mētis. Quidā vero h̄nt vsum rōnis
tūc cū baptizātur z in his regitur cō-
tritiō z deuotio ad percipiē. rez sac̄i
z intētio z volūtas ad p̄ceptū. sac̄m
Nec tñ regit̄ volūtas absoluta recipē-
dī qz ecclia cōfert sed qñqz sufficit vo-
luntas coacta et̄ si sit coactio sufficiēs
ex toto ab extra vt cum aliquis recla-
mans imergitur volenter. talis nec sa-
c̄m suscipit nec rem sac̄i. Si autem

fit coactio inducens sicut in infans vel flagellus ita quod potest ipse eligat baptismum suscipere quod talia pati suscipit sacramentum sed non rez sacri hec probatur. xlv. dist. de iudeis et extra de bap. maiores.

10 **U**trum in eo quod dicitur baptizari regitur fides. **R.** **S.** **P.** in parvulis et naturaliter stultis hominibus quod per se non possunt credere: non regitur fideles propria sed sufficit aliena. In alijs vero requiritur fides propria non quidem ad susceptionem sacramenti quia etiam sine ea recipitur character: sed quantum ad susceptionem rei sacri. i. gratie.

11 **B**aptismus iterari non debet. i. quod quidam. Pena autem iteratis secundum leges vel ultimum supplendum. C. ne sanctum bap. l. ij. secundum vero Canones tales non possunt promoueri: siue scienter rebaptizati sint siue ignoranter et postquam sciuerint ratum habuerunt l. di. confirmandum. alias vero qui ignorantur rebaptizati fuerunt ut infantes vel coacti absolute possunt promoueri secundum quidam de iure sed alios quod iuri est de dispensatione de pse. di. iij. q. bis. Item clerici iterates baptismum opponendi sunt ar. c. eos et c. q. bis de conse. di. iij. laici vero grauius plenis plectendi sunt ut ibi. Si vero dubitet an aliquis baptizatus fuerit baptizet sic. Si es baptizatus non te baptizo. Si non baptizatus ego te baptizo. In no. pa. 2c. extra de bap. c. ij.

12 **C**um iudeus vel paganus petit baptismum an statim baptizandus sit. **R.** si periculum est in mora ut quod baptizandus timet ne alij infideles si hoc senserint interficiant eum vel aliter impediant citius est baptizandus de conse. dist. iij. ne quod absit. Sed si periculum non adsit tunc per octo menses vel alio termino arbitrario dicitur differri et inter cathecuminos teneri de pse. distinctio ne. iij. iudei. et c. se.

13 **Q**uid si non baptizatus promoueat in sacerdotem et episcopum et postmodum celebrat et multos ordinat. **R.** Pa. i. c. figo de pres. no bap. dicitur quod defectus sacramenti baptizantis impedit impressionem

aliorum sacramentorum: quod baptismus est laetitia omnium sacramentorum. Et per quos nec conficere nec absoluere nec et ordinare potest pie tamen credendum est quod aie saluetur propter fidem sacramenti et propter hoc glo. singularis i. c. apostolica. de pres. non bap. dat singularem limitationem ad. l. barbarius. ff. de offi. preto. et ad. s. v. x. ij. q. vij. In quibus notat quod communis error seu opinio facit valere gesta. Ista enim procedunt in dependentibus a iurisdictione non autem in dependentibus ab ordine seu alijs sacramentalibus. In his enim attenditur veritas et non opinio. de hac materia vide infra confessio. ij. in fi.

Quid autem si ordinatus ab isto: qui 14 ceteri opinione habebatur pro episcopo non velit amplius ordinari. **R.** do. An. dicit se credere istum appellari debere ad suscipiendum ordinem sacrum propter intentionem suam quam semel habuit. Jo. an. dicit quod remanebit laicus et licite non debet contrahere matrimonium quod tacite videtur vouisse continentiam. tamen si contrahat tenet matrimonium cum illud votum non fuerit solenne: ex quo vere non recepit sacramentum ordinis. Ex quo infert. Pa. in. d. c. si quis: quod ad solennitatem votum non sufficit opinio et credulitas: sed dicitur quod vere subsequatur sacerdos ordo. vel ingressus religiosus ut i. c. unico de voto lib. vi.

Baptismus. v. quo ad tempora. **U**trum aliquod tempus determinatum sit ad baptismum. **R.** quod ad substantiam sacramenti non est aliquod tempus determinatum imo qualibet die et hora celebrari potest quo modo ad solennitatem ecclesie habet duplex tempus. scilicet sabbatum pasche et sabbatum penteco.

Utrum baptismus debeat per aliqua tempora differri. **R.** sed doc. magis laudabile est quod puer citius fieri potest baptizet. primo quod interis puer posset mori et damnari. secundo quod demones non habent tantam potestatem in baptizatis: sicut in non baptizatis. Tertio quod in puericia facilius homo inducitur et assuescit in his que sunt christiane religionis et fortius inheret. Adultis autem

non statim cū quertunt est hoc sacm
cōferendū. primo ne ecclesia in talib⁹
decipiatur. scdo vt ante baptismū ple
nius instruantur in fide. Tertio ppter

Breuerentiam sacramētī.
Baptismus. vi. quo ad ritum.

1 **C**Utz imersio sit de necessitate bap
tismi: vide. s. baptismus. liij. §. i.

2 **Q**uid de duobus sacerdotib⁹: quo
rum alter est mancus et alter mutus
vno proferente: et altero imergente. R.
Ri. in. iij. di. iij. q. de lege cōmuni ba
ptizatus nō esset: qz q̄uis determinat⁹
modus exprimēdi actum nō sit de ne
cessitate efficacie sacri tñ exprimere ac
tum esse ab illo a quo non est derogat
efficacie sacri. Sic autem est in propo
sito: qz baptismus est ablutio. si autē il
le qui verba pfert nō abluat: exprimit
actū baptizādi eē ab illo a quo nō est
sive exprimat i singulari: sive i plurali.

3 **C**Utrū in baptismo vel p̄firmatione
possit leuare vel tenere nō baptizatus
vel nō p̄firmatus. Vide infra. Impe
dimentū. vi. §. pe. et fi.

Baptismus. vii. quo ad eius effectus

1 **Q**uis sit effectus baptismi. R. scdm
Tho. paruuli in baptismo mundan
tur ab originali et dantur eis virtutes
in habitu: sed nō in usu. Adultis ho
sit remissio omnium peccatorū nō solū
originalis: s; et oīum aliorū et totius
pene: neq; requiritur alia p̄nia.

2 **C**Utrū fictio impediāt effectū bap
tismi. R. fm Pe. q fictus est in hoc q si
mulat se velle p̄ferre vel suscipere ba
ptismū et non intendit: effectus eius im
pedit sed qui simulat se dispositū inte
ritus: cū nō sit: vel qz nō credit. vel qz
cū p̄posito peccandi accedit aut con
temnit sacramētū: nō suscipit rē sacri
i. gratiā: s; bñ caracterē suscipit. Et di
cit Aug cōualescere incipit qñ fictio
veraci cōfessione recedit. et baptismus
qdē peccata. an p̄missa delet quo ad
culpam et penam: sed commissā post
baptismū delet quo ad culpā. et hoc p
accidēs: qz magis delent̄ p̄ntē p̄nie.

3 **C**Utrū effect⁹ baptismi eqlis sit in oī

bus. R. fm Pe. quātū ad caracteris i
pressionē et peccatorū et pene dimissio
nē: eqlis effect⁹ est s; quātū ad de p̄ssio
nē somitis. et infusionē grē est inequa
lis: qz inequalis pōt esse dispositio vo
lūtatis. In puulis tñ qz equalis est di
spositio: et effectus equalis erit.

CAn autē baptismus tollat irregula 14
ritatē bigamie vel homicidij. vide. j.
bigamia. §. vij.

Bellum. Utz capta in bello subij
ciant̄ restitutiōni. R. monal. q nō
tenentur principes nec milites si bel
lū est iustū. di. i. ius gētū. itē fm eū nō
tenent̄ restituere qñ bellāt p̄ rebus re
petēti. vsq; satisfactuz fuerint eis de oī
dāno et interesse. qd iuste ab hostib⁹
illatum est eis. ar. xxiij. q. i. c. i. et q. iij.
c. fortitudo.

CQue autē regrantur ad hoc vt bel 2
lū iustū dicatur. R. quinq; sunt. s. perso
na: res: cā: aius. et auctoritas. Prio p
sona. s. vt sit persona cui liceat bellare
s. vt sit secularis et nō ecclesiastica. xxiij.
q. viij. clerici nisi in necessitate inuenta
bilit. Res vt. s. fiat p̄ rebus repetēti. vs
qz quo sit ei satisfactuz. cā. s. necessaria
vel licita vt pro defensione de rest. spo.
olim cān. Animus. s. nō ex odio. vltio
ne vel cupiditate. sed ad correctionem
vel propter iusticiam vel obedientiam
xxij. q. i. quid culpatur. Auctoritas. s.
superioris. d. c. quid culpatur. Bicit enī
imperator: nulli pro: s; nobis inscys
atq; incōsultis quorūlibet armorū mo
liendorum copia tribuat. C. vt ar. vñs
inscto prin. inter. sit. li. i. li. xi. Idem di
cit Hosti. in sum. et addit q fieri etiaz
potest auctoritate ecclesie p̄cipue si pu
gnatur pro fide. Idem dici posset etā
in dñis temporalib⁹ inferiorib⁹ a p̄
cipe et ciuitatibus q prescripserunt iu
ra imperij vt in. c. sup q̄būsdam de h.
sig. et si aliq̄ dictorum. v. defuerit: bel
lū dicetur iniustum.

CPrimo q̄ritur: qd si aliq̄ p̄dictorū 3
defuerit: nūq; tenebit̄ qz restituere qz
qd adept⁹ est in bello illo. R. monal.
q quāuis bellum sit non iniustum ex cā

a lo: psona: & ex auctoritate. Si tñ res
 subit. s. qz p reb⁹ repetesi. factū est n̄
 tenet q mouit bellus restituere qd̄ ibi
 accepit nisi cepit vel dānificauerit ad
 uersariū suū vltra q̄ hūit ille de suo i-
 iuste: aut dānificauerit eū. & hoc ē dī
 cēdū fm̄ iudicium fori p̄nialis: vbi h̄z
 locū p̄p̄tatio ē nō ligdī ad ligdum q̄
 nō h̄z locū i foro p̄tēioso vñ ligdī i fo-
 ro p̄nialī p̄freat se p̄ furtū hūisse. x. de
 reb⁹ illi⁹ q̄ m̄āfeste abstulerat ei. xi. fa-
 cē p̄suentē & bñ iudex p̄nari⁹ p̄p̄ta-
 tionē: nec iūget ei restitutionē illoz. x.
 nisi aduersari⁹ ei⁹ postmodū restituat
 ei. xi. ablata iūget tñ ei p̄niaz d̄ fur-
 to p̄missio. Idē No. ḡ ē dicit: q̄ is qui
 iuste pugnat n̄ tenet ad restitutionē p̄
 de. s. fit capiētis. xxij. q. vij. si. d̄ reb⁹.
 qd̄ ē valde singularē ex h̄ elicti dicitur
 notabile q̄ capta i bello iusto n̄ p̄pen-
 sant eū d̄bito p̄ncipali. hoc ē t̄z archi.
 xxij. q. ij. dñs n̄: vbi dicit q̄ si vn⁹ ab
 alio i bello iusto plina occupant. & po-
 stea ille cui⁹ res sūt occupate vult satisf-
 facē is q̄ occupant n̄ tenet restituē oc-
 cupata & recipe satisfactioē: qz qd̄ q̄
 iure occupat: iure gēnū suū efficitur. i.
 di. ius gēnū. & qd̄ aduersari⁹ damnarī
 possit h̄etur i li. seu. & d̄ iustitura quā-
 tici⁹ accepit a sēp̄dio. Idē ar. flo. & h̄
 itelligas siue capiatur d̄ reb⁹ iuste pu-
 gnāris siue vasalloz: siue hoīuz suoz: q̄
 usqz iuste pugnāri d̄ d̄bito: vñ iuria. vñ
 offēsiōe illata vñ dāno dato sibi vñ suis
 de itereffe suo iuxta p̄p̄riā & sanā p̄sci-
 as sit plenarie satisfactū: vel d̄dec ho-
 stis pat⁹ sit satisfacē: vel iuri piturū se
 offerat. Illos at̄ itelligas suos: q̄ pl⁹ ho-
 mies q̄ deū t̄mētes sequuntur dñz suū
 i bello illicito. alios at̄ q̄ ei nō p̄stāt au-
 xiliū p̄siliū vñ fauorē n̄ credim⁹ puniē-
 dos. d̄ h̄ tñ vltio. die vt. j. Represalie.
 qd̄ aut̄ dictū ē illos teneri q̄ dñz i bel-
 lo iusto sequuntur: itelligas qm̄ de hoc
 certi sunt vñ p̄babiliter credūt in iustū
 esse bellū: maxie vbi ep̄s prohibebat ;
 si vero certi eēt vel probabilr̄ crede-
 bāt iustū eē i nullo tenerentur nisi for-
 te p̄ corruptā itētionē cupiditatis s̄z

hoc reputo piculosū: qz sola p̄scia nō
 facit iustum bellum immo auctoritas
 iuris vel iudicis est quantum ad hoc
 pertinet requirēda. Nec No.

C Secūdo q̄ro qd̄ si probabiliter dū 4
 bitatur. vtz iustū sit vel iniustū. s̄. idē
 mo. q̄ adhuc p̄pter bonum obediētie
 excusatur. d. c. qd̄ culpatur. fm̄ Rai. h̄
 vtz ē si ingiuit quātū potuit. & p̄tio-
 res p̄suluit & dūbi⁹ semp̄ remāsit: alio
 qm̄ affectator igno:āte sicut expers scie
 puniretur. de clā. de sp̄o. cum in h̄bitio
 nec excusatur p̄pter timorē amittēdi
 fēdū vel incurrēdi dānum. xxij.
 q. v. ita ne licet metus culpam attēnet
 eū qd̄ metus causa sacris. Sed auctori-
 tas iuris vel iudicis requiritur. Idē
 No. concoz. Ri. in. iij. di. xv. dicens q̄
 q̄ in guerris scienter inferunt damna
 Innocētibz tenētur illis ad restitu-
 tionem illi aut̄ in guerris inocentes n̄
 sūt q̄ habentī iniustū bellū fauēt dire-
 cte vel indirecte de p̄sonis vel rebus.

C Tertio nūqd̄ h̄z q̄ sequūtur teneāt S
 insolidū. s̄. h̄z No. d̄stinguēdū ē. At̄
 scirēt p̄dā p̄mitti d̄bē: vñ ignorarēt tñ
 a p̄dā n̄ abstinerūt: imo alios ad iue-
 rūt. & tales & h̄z q̄ p̄silio: auxilio: vñ adu-
 latōe vñ detractioē: seu alia cā silīdu
 xerūt tirānū ad p̄dā faciēdā vñ guer-
 raz mouēdā iuste: tenēt insolidū si p̄
 hoc sciūt: vñ credūt q̄ tirānnus ad hoc
 sit iduc⁹ als nō factur⁹ vñ nō tñ factu-
 rus: quo ad id qd̄ plus fecisse creditur
 ex tali it̄tigatiōe. ar. de homi. sicut d̄-
 gnū si s̄o sciūt: vñ credunt q̄ p̄pter h̄
 ad h̄ si fuit mot⁹ nec p̄ tales plus vel
 m̄n⁹ fecit tūc nō tenētur: nisi iquātuz
 ad eos puenit: vñ de eis q̄ expēderūt &
 in quātū dānū deperūt. p̄ se vel familiā
 suaz directe: vel occasionaliter.

C Quarto qd̄ si neul̄ raptorū dñs erat S
 nec vn⁹ magis aiāuit aliū: q̄ alē sp̄z: s̄z
 simitil p̄uenerūt d̄ faciēdo talē insultuz:
 vñ de tali rapina p̄mittēdā: s̄. No. q̄
 q̄libet tenetur insolidū. Alij s̄o dicūt
 q̄ quitibet p̄o parte sua satisfaciāt
 C Quinto nūqd̄ oēs q̄ sequūtur: etiā 7
 si vnus solus potuisset p̄ se hoc facere

teneant isolidū. **R. No. q. sic. vt ē tex.**
R. ad. l. ag. ita vulnerat. Aliq. tamē di-
cūt q. si iurāt q. glibet p. pte sua satis-
faciat. Si. n. pp. eoz sequela consiliuz.
vel exortationem scūt: vel pbabiliter
estimant eū rapinam fecisse: ita q. als
nō fuisset factur. q. libz eoz tenet isoli-
dū. Si. n. pp. eoz sequellaz si pl. fecit
quā als fuisset factur. tūc tenent tūc v
his q. ide habuerūt vt dicitur ē. Si. n. pp.
credūt q. et sine suo adiutorio dānū fe-
cissz. tūc tūc tenent ad illud plus vt. s.
Uel dic. fm. Rai. q. si sunt plures rapto-
res. si simul vadūt: q. si sit vn. exercitus
gliz tenet isolidū. nam z glibet iuuat
altos z facit eos fortiores. h. tūc v. est
h. n. q. vnus sine alio nō fecissz. als
glibet tenet p. dāno q. itulit. Si. vero
nō iuerūt simul: sed glibet per se fecit
dānuz: quilibet tenet p. eo q. itulit.
¶ Sexto v. p. bellū: vel violentiam li-
ceat. ppria auctoritate rē tam ablataz.
vel iniuriā recuperare. R. fm. Inno. z
No. si hoc fiat icōtinēti certe lz. nam
de iure naturali cuilibet licet vim v. re-
pellere: dānū icōtinēti z cū modera-
mine inculpate tutele. i. q. tutela illa
moderata z sine culpa sit. nec sit ad su-
mēdam vindictam: sed ad ppulsan-
dā iniuriāz. de homi. significasti. el.
h. z d. r. moderata tutela: si illud n. fiat
quo omisso violentiā repellit non pos-
set. Si. autē ex intervallo fiat: nō lz. im-
mo tūc d. z adiri iudex raptoris z eius
auctoritate recuperari. Nam si alqs pro-
pria auctoritate et rē suā accipit: cadit
a iure suo. z p. d. it. nisi forte non pos-
set p. iudicē eam recuperare d. i. ius gen-
tiū. Hoc intellige in foro p. tentioso. se-
cus in foro p. scie. q. lz male fecerit non
tūc tenet ad restitutionē. Sicut z de il-
lo q. absq. auctoritate superioris acce-
pit de rebus dānicatis vsq. ad valorē
dāni vt dictū est. s. minus tenet si sine
culpa habuit de bonis illius. vt puta.
q. inuenit vel alijs sibi dedit z h. m. d.
de hoc vide. j. c. familia. Idem v. tene-
re Alex. de Alex. in. ity. q. si quis sine
scandalo rem suam latenter: vel p. vio-

lentiā accepit vel rez equipollētē rem
sue non tenetur restituere. quia simpli-
citer non fecit furtum. Et si dicatur q.
contractat rem alienam inuito domi-
no. dicendum q. non: vt alienaz.
¶ Septio qd. cū subditus mouet bellū
mādate sibi d. no vel sequit eum: nun-
qd. tenet restituere si q. ab hostibus ac-
cepit. R. si bellū ē iustus non tenet nisi
iuxta edictū domini sui. Si vero sit in-
iustū tūc tenet q. plus debuit timere
deū q. hominē. Si. n. pp. dubitat v. sit
iustū v. nō interi nō tenet. s. quoz du-
bitat nā excusat pp. bonū obedientie. xx
ij. q. i. c. qd. culpa. Si. autē postmodū
sciuit bellū iniustū fuisse. statū icipit eē
male fidei z tenetur restituere qd. acce-
pit. z imita tūc h. sic dictū fuit. s. i. p. i.
capituli. q. in h. m. d. dubio p. sulust pi-
tos z semp. dubius remāsit nā tūc que
habuit in iniusto bello retinere potest
propter bonum obedientie.
¶ Octauo q. ro. an. sicut subditi monē
tes bellū excusantur i. dubio vt dictū ē
U. z similiter excusentur amici: cogna-
ti stipendiarij z huiusmodi. R. fm. h. n.
q. nō q. nō excusat eos obedientia nec
in dubio debent se cōmittere discrimi-
ni vt inuenit aliquem in preiudiciuz. al-
terius. xxij. q. v. v. n. q. nec est simile v.
aduocato quez excusat bōa fides q. d. i.
credit. iustā eē cāz q. est illi iudex supe-
rior q. cāz examiat z de allegatis iudi-
cat. i. bello h. v. v. v. v. v. v. v. v. v. v. v.
z nō p. rōnem dyudicatur concor. U.
¶ Nonno quero an. libere accedentes
ad bellū obligent sibi illum in cuius
fuitū vadūt si i. dānuz icidūt vt puta
si in bello p. dant arma: equos z h. m. d.
sive capiūt eundo ad bellū siue in
redendo. R. archi. f. q. si accedunt vo-
cati a d. n. s. z rogati z nō motu pprio
sed requisiti tūc h. sit actōz mādati con-
tra d. n. si p. tingat ipsos aliqd. perdē.
vt. s. dictū ē nisi appareat q. cā pietat
humanitatis vel parētelle hoc fecerint
xxij. q. ij. n. i. f. r. e. d. a. Et si oppōas ideo
d. n. non teneri. q. r. alla perdidērunt
casu fortuito de q. quis nō tenetur de

homi. iohanes. R. Iste est casus fortius
 q potuit z obuit pzeuideri qz verisiml
 hec ptingit in bellis qz dubius e euen-
 tus belli z ita no. Inn. in. c. sicut el. iij.
 de iureiu. z ibi Pa. idē sentit dices q
 vocati a dño qui tamē non tenebatur
 obedire possūt agere q vocatē actione
 mādati et ad dāna q ptingūt cāu fortui
 to dñi verisiml ptingere potuissent quasi
 vocans hoc obuerit cogitare a princi-
 pio. Sec^o vbi dāna contigissent ex ca-
 su fortuito q verisiml nō fuit cogita-
 tus vt i. l. iter cās. §. nō oia. ff. mā. que
 foba sunt valde notāda maxie in mā
 fidelussionis lz secus sit in commoda-
 to. qz pmodatarius nō tenetur d casu
 fortuito. sed hoc ptingit ex natura mā-
 dati qz regulr mādatarius agit ad mā-
 dātis pmodū cū non irēdat facere de
 suo beneficiū. Et itellige p̄dicta in eo
 qui gratis suscepit mādatū nam si al-
 qd accepit nō dē mādatarius. s3 loca-
 tor. mādatū enī d3 eē gratuitum vnde
 puto q isti. q ventūt p̄cio: vt stipēdia-
 ry non possunt agere ad dāna que p̄-
 gunt sine culpa saltē leni mandatarij
 nā ibi ptractus perficitur gratia vtri-
 usq; s3 mādatū explicatur gratia mā-
 dātis tantuz. Et p ho ifertur ad aliā. q.
 Quis mandauit alicui vt faceret sibi
 aliquod edificatū in insula circumdata
 mari. pp quod mandatari^o ex causa
 naufragij incurrēt multa dāna nūqd
 possit cōtra mandantem agere z con-
 cludit q potest dymmodo casus sit ta-
 lis: quem non incurrisset si mandatū
 nō hūisset. S3 hoc v̄ p̄tra dictuz. §. n̄
 oia vbi d̄ q. vbi mandatarius fuit
 spoliatus in via a latronibus nō agit
 q mādatē. ideo mihi plus pl3 distin-
 ctio facta. s. de casu fortuito: q verisimi-
 liter fuit cogitatus aut non. Et per pre-
 dictā. l. iter causas. Pa. in. c. cum pro-
 cā de procu. infert ad aliā. q. quotidiana
 nā. qdā peure. alicuius dñi incidit i la-
 trones dñi tret p fact] dñi z ad eis fuit
 spoliatus vel in via fuit Infirmatate
 oppressus. nunquid possit huiusmodi
 dāna vel expensas scās iputare dño. z

concludit secundum hoc. ibi q non p.
 d. §. nō omnia secundo quia hec sunt
 extrinseca a mādato: z potit^o sūt iputari
 da casu fortuito Secus est in duobus
 focus: qz vnus imputat alteri. dāna q
 passus est occasione societatis vt i. l. cū
 duobus. §. quidaz. ff. pro so. v̄ de de s
 infra. c. societas. §. xij. xiiij. z. xv.

¶ Quero an non vocari ad belluz s3 12
 proprio motu accedētes obligēt sibi il-
 lum in cui^o fuitū vadūt. R. Archi. f.
 Si aio donādi hoc faciunt vtputa. ple-
 tatis humanitatis: vel parētele: tales n̄
 agēt. xliij. q. iij. nō inferēda. Si at aio
 obligādi illū cuius negocium gerunt
 tunc agent vtili negotioruz gestorum
 z sufficit vtiliter ceptum negocium. s3
 Jo. de ligna.

¶ Quero de accedentibus pprio mo 13
 tu cōtradicientibus tñ illis i quoz sub-
 fiditū vadūt nūqd tales obligēt illū in
 cui^o fuitū vadūt: vtiliter icipiēdo z eē
 feliciter implendo. R. q non. nam ge-
 rens negocium alterius eo inuito nō
 potest petere alqd: nisi p bene gestis
 ante prohibitionem. C. de ne. go. l. fi.

¶ Quero quid de pmodantib^o vel lo 14
 cantibus arma z equos euntibus ad
 bellum si amittantur vel auferantur.
 R. archi. fidem esse ius omnino sicut
 de commodato. locato. z conducto.

¶ Quero qd si subdit^o habet guerrā 15
 q dñm z ecōuerso. R. fm. s3. cū vasal-
 lus comitis habet aliquid q comitē re-
 quirenda est primo auctoritas regis.
 Si autem comes h3 aliquid contra re-
 gē z rex humilr requisitus per pares
 curte nolet ei ius exhibere: credo q si
 ius suum defendat armis cum mode-
 ramine n̄ peccat. ipugnare vero reges
 propria auctoritate non lz: sed denūcia-
 re habet pape qui poterit excommū-
 car. Et crescēte contumacia debz ei da-
 re auctoritatem mouendi q eū arma.
 vel pqueratur coraz imperatore si rex
 illi sub sit. z illius auctoritate si appro-
 bat mouebit bellum. Qñ autē rex cās
 habz q imperatorem z imperator cō-
 tra regē qui non subest illi non erit ali

us corā quo q̄rimonia ponat nisi pa-
 pa vt dcm̄ ē tñ inuriā passus peccat
 mouendo bellū si alter offerret satisfā-
 ctionē. Cum sūt comes h̄z aliquid cō-
 tra subditū suū nō pp hoc d̄z sibi ius
 dicere: s̄z vel auctoritate iudicis supe-
 rioris gladium sumat vel ad dioce-
 sū vasalli recurat. Cui si vasallus obe-
 dire recusauerit excoicabit rōne pci &
 iudi. nonit. & si p̄ ānus sic p̄stiterit: dio-
 cesanus ipsū & res eius capiendas ex-
 ponat ar. xi. q. iij. rursus. & c. quisquis.

16 C Quero quid de vasallo duorū do-
 minorum: quod eē potest rōe diuerso-
 rū feudoz si vtriqz dominorū simul re-
 quirunt eū vt eos iuret i bello qd d̄z
 facere. Quidā dicūt locū eē gratifica-
 tioni exēplo serui duorū dñorū: qui
 si videtur vtrunqz dominum interfici
 inuā poterit quē voluerit vt. l. sigs i
 graui. §. s̄z cū oēs. ff. ad fil. alij. dicunt
 q̄ iurabit p̄ore & cui p̄mo iurauit nā
 p̄ore fidelitate suā iur. Tunc tñ ē q̄
 p̄mo i p̄pria p̄sona suat s̄o s̄o p̄ sub-
 titutus si h̄ patiat natura feudi. idem
 Jo. de ligna.

17 C Quero quid si baro vnius regis
 puta hispanie mouet guerrā alteri ba-
 roni & rex hispanie mouet bellū regi
 granate. Baro mandat hominibus vt
 iurent ipsum. Rex etiā mandat homi-
 nibus vt iurent ipsū & cōcurunt duō
 mādata quē p̄mo iurare tenent Et v̄
 q̄ p̄mo baronē. nā sunt subiecti baro-
 ni respectu fidelitatis & rōne iurisdic-
 tionis. Regi autē sunt subiecti rōne iurisdic-
 tionis generalis tñ. Et sic due ra-
 tiones vincunt vnam. In contrarium
 videtur nam vocatū a rege: sunt vocatū
 ad maius tribunal. Et sic preferēdus
 di. xviij. si eps & et qz rex vocat p̄ cōi
 bono & defensione vniuersali. Et sic iure
 gentium obediū. xxi. q. iij. fortitudo
 naz p̄ defensione p̄rie licitū est p̄rem
 interficere. ff. de re. & sump. su. minime
 & hec vera secundum Joan. de ligna.

18 C Quero nūquid vasallus teneatur
 iurare dñm p̄tra p̄rem vel p̄ filius
 ff. glo. xxi. q. v. de forma q̄ sic nam

filius solo filius solo vinculo nature ob-
 ligatus est patri sed vasallus dño: vin-
 culo iuramenti S̄z gl. i. c. quī multos .
 xi. q. iij. aliq̄r sentit p̄rium. Putatem
 hic ponderandam qualitatem impo-
 nendi subsidium Johan. de ligna.

19 C Quero an ciuis duarū ciuitatū te-
 neatur iurare vtrā p̄ aliam. ff. archi. f.
 q̄ dicendum est sicut dictū est d̄ vasal-
 lo duorum dominorum.

20 C Quero qd de dānis & vastatiōib⁹
 q̄ fiūt i bellis vt per incendia vel effra-
 cturas aut p̄ arborū & vinearū incisiō-
 nes. & p̄similiū. q̄z & cui teneatur. ff. s̄z
 s̄z. q̄ q̄ h̄z iustus bellū non tenetur d̄
 illis dānis q̄ ipse vel sui bona fide im-
 pugnando intulerūt aut a q̄bus p̄mo
 de abstinere non potuerunt. Si autēz
 grassandi animo intulisset meticiose
 cum alias posse sibi p̄sulere tenebitur
 & compensabuntur illa dāna cū dāni-
 nis propter que bellum est notum: fa-
 cta diligentī p̄putatione hincinde. Si
 is vero hominibus iste q̄ iuste bellat
 si tenetur d̄ dānis q̄ passi sūt ab aduer-
 sarijs qz subditi se & sua tenentur expō-
 re pro dño suo Et dico q̄ dominus si
 tenetur nisi forte ipse fuerit in culpa ne-
 gligēter d̄fēdēdo eos. Quā s̄o h̄z iu-
 stū bellum tenetur p̄mo aduersarijs
 de oib⁹ dānis illatis: tenetur & suis p̄-
 prijs hominibus de dānis que recepūt
 ab aduersarijs qui iuste pugnabāt si
 ipsi proprij homines inuerunt ipsū
 bona fide: aut si inducti fuerunt ex ei⁹
 consilio timore aut coactōe & d̄ se non
 erant facturi. Secus si mala fide iue-
 runt in quo casu nullam habent actio-
 nem contra eum nam in re turpi nul-
 la h̄bitur obligatio insti. man. §. illud.

21 C Quero nūquid dñi qui bellauerunt
 possunt p̄ponere ad inuicēz sup dānis
 q̄ eoz subditi passi fuerunt. ff. s̄m. s̄z.
 si p̄posito fiat de consensu dānicato-
 rū stān. est illi hoc itelligē si iste consen-
 sus sit liber als qui iniuste mouet bel-
 lum nō pōt per suam compositionem
 p̄iudicare suis hominib⁹ q̄ in ipse te-
 neatur eto de p̄po satisfacerē: nisi ipsi i

culpa fuerit piter cū eo vt dictū ē. q̄ at
 habuit bellum iustū non d̄z cōponere
 cū aduersario i p̄iudiciū hominū suo-
 rum s̄z d̄z p̄curare q̄ eis ab aduersa-
 rio dāna reddātur al̄s si p̄poneret: ita
 q̄ aduersari⁹ si satisfaceret subdit⁹ suis
 ipe tenetur eis: hęc intellige d̄z damnis
 incendiorum rapinarum z huiusmo-
 di. Nam de expensis factis consueue-
 runt domini componere vel p̄transi-
 re auctoritate sua quod etiam d̄z p̄mis
 dictis dānis p̄cedi p̄t si dñi ex proba-
 bili cā viderit ea eē remittenda potius
 q̄ carere pacis q̄modo z icurrere bel-
 loz p̄icula. Et cū in hoc casu p̄iceps
 vtiliter gerat negociū subditorum ipsi
 subditi tenēt rariū hęc. si at ab inuicē
 dicāt ne fiat p̄p̄. nisi restituti sibi dā-
 nis n̄ p̄t dñs ip̄a dāna getare. s̄z q̄ p̄n-
 cept⁹ z dñi possint componere cū ad-
 uersarijs ipsis subditis p̄tradiciōibus
 z dānis eoz nō plene resarcitis: i cāu
 quo viderēt ad hoc bella: imminere: fa-
 cit qd̄ not. doc. i. c. q̄ i eccliaz de cōt̄.
 vbi h̄t q̄ p̄nceps ex cā. potest statuere
 cōtra. ea que sūt de iure gētiū z de iur
 natural̄: vt p̄z de p̄scriptiōe. Item
 p̄pter delictū p̄fiscantur p̄ tales dños
 bona subditoz. et ibi Pa. dicit q̄ licet
 iperator non h̄eat dñum rez p̄riuate
 rā tamen ex cā rōnabili potest eorum
 bona occupare z exēplificat que causa
 sit ratiōabilis. dicens q̄ causa legitima
 est fauor publicus vt. l. ita vulneratus
 ff. ad. l. acgl. Dec Pa. Idem dicendū
 in alijs dñis inferioribus maxie i his
 qui p̄scripserūt iura ip̄y vtpossint in
 p̄dicto casu p̄ponē: subditis iuris p̄
 bonum ip̄ozū subditoz z pacē homi-
 nū z eoz cōtradictio videtur irratio-
 nabilis hoc intellige vbi ipsi dñi p̄i-
 fecissent q̄tū in eis fuisset vt resarciren-
 tur dāna data. tñ p̄ maliciam aduer-
 sarioz ad hoc reducere non valent. z
 si ad euitadū bellaz z scādala p̄ponūt
 cū aduersarijs eē cū damno tempora-
 li suorum subditoz videtur q̄mēdādī.

22 **Quero.** vtz liceat bellare in festis
 s̄. fm̄ tho. obfuantia festoz non ipe-

dit ea que ordinantur ad hoium salu-
 tez eē co:poralē Jo. vij. Multo at̄ ma-
 gis cōseruāda est salus reipublice q̄
 vnius hominis. hoc aut̄ fit p̄ bellū z iō
 licitum est bellare in festis si necessitas
 hoc exposcit. nam p̄pter festū in neces-
 sitate cessare: esset deū tentare: sed ne-
 cessitate cessante non licet Etiam in
 bello iusto licet vti insidijs occultādo
 ab hostibus ea per que volumus eos
 impugnare vt patet de Josue z mult⁹
 alijs qui per insidias debellauerunt
 inimicos.

Quero quid de illis q̄ in bello ius-
 to incendunt ecclias an teneāt. s̄. fm̄
 s̄. si nō sunt incastellate: z incendan-
 tur ex p̄posito incendentes tenent̄ ad
 emēdā. Si s̄o sunt icastellate aut non
 ex p̄posito incendāt sed ex cāu duz illi
 iuste bellantes p̄stant operā rei licite
 incendiando machinas hostium z hu-
 iusmodi nō tenent̄. Idem q̄ incedunt
 villam quam al̄s cōmode expugnare
 non possunt. Idem Ul.

Quero quid de reb⁹ q̄ rapiūt de
 ecclijs. aut q̄ sūt de bonis eccliaz sine
 clericorum existentium in terra illius
 contra quem belluz agitur. s̄. fm̄. s̄. s̄.
 raptores horum tenentur ad restitutio-
 nem nisi auctoritate prelati ecclias-
 ti hoc heret vel nisi essent victualia z
 huiusmodi: non tñ de bonis ecclie vel
 clericorum.

Quero quid si irruētibus hostib⁹
 confugiunt ad ecclesiam z capiuntur
 ibi. s̄. fm̄. s̄. si tales confugientes in-
 castellauerunt eccliam aut inde impu-
 gnauerūt iustos hostes nō debēt gau-
 dere immunitate ecclie quā ipsi vio-
 lauerunt inde pugnando. Similiter si
 reponant ibi victualia: de quibus su-
 stentatur in impugnatione hostium
 quia si rapiātur a iuste pugnātib⁹ nō
 peccant z non tenentur ad restitutionē
 Idem Ul. An aut̄ liceat facere noua
 castra. Vide infra emunitas. ij. s̄. xix.

Quero vtz sacrilegis regib⁹ indi-
 cētib⁹ bellū teneantur subditi mili-
 tes obedire. s̄. q̄ vtz iustus si ab ho-

mine sacrilegio cogit vt mittet recte
pōt illo tubente bellare: si vere pacis
ordinē suās videt qđ sibi iubet nō esse
qđ dei pceptū vī vtz sit vī ne certū non
est. et iō legio. tebeoz poti⁹ voluit mo
ri qđ iubente sacrilegio ipatore psequit
xpianos. xi. q. ij. iulian⁹ z. c. ipatores.

27 **Q**uero an occupata hodie p pnci-
pes xpianos int se bella z guerras ppa
temeritate faciētes z qđ vn⁹ gete z. pa
cifice possidet z ab antiquo possedit
alig de nouo violēter occupāt licite te
neant. R. d. an. de bu. i. c. qđ super his
de voto fm host. non videt qđ iuste te
neāt nec videt qđ iter p fessores eoz pec
cata qđqđ notoria palpent z dissimu
lēt nec qualiter ab eisdē castra z posses
siones z alias elemosynas sciēter acci
piāt z absoluāt z p consequens nō vi
det qualr i italia p scribi possint ex de
p scrip. c. fi. Unde dicit caueant z sibi
consulāt. Et ideo timēdū est ne cater
natis ad inferos innumerabiles popu
los secū trahant. peniteant ergo z qđ
sciūt esse alienū restituant.

28 **Q**uid aut de istis bellis indictis
quotidie a vna ciuitate alteri sine au
ctoritate principis. R. Jo. de pla. insti.
qui. mo. ius pa. po. sol. qđ dicuntur la
trunculi. iō ab eis capta subiacent re
stitutōi vt. l. q a latroib⁹. ff. de testa.

29 **Q**uid de his q captiūt ab hostibus
per stipendiarios z alios cui debeātur
R. Jo. de pla. vbi. s. qđ si talerant cap
ta ab hostib⁹ sed nūc recuperata debēt
in p̄stino statu reponi vñ vestie ablate
ab hostib⁹ z a n̄fis stipendiarijs recu
pate debēt restitui eis quoz p̄mo erāt
l. sicut liberis. z. l. ab hostib⁹. la. ij. C. d
poslli. re. z hoc vep in reb⁹ q hūt post
liminiū sicut sunt equi naues onerate
currus z boues z alia pp vsūm belli
pata de gbus in. d. l. ab hostibus. § al
lit in armis recuperatis: q nō restitui
tur illis qui amiserūt qz vitupose ami
serūt. l. ij. ff. de capti. S3 in reb⁹ hosti
stū captis distinguit. nā si victis hosti
bus capta sunt z debēt poni ad com
mune z distribui fm merita. Si vero

capta sunt ante deuictos hostes. tunc
aut sunt res immobiles. z tūc nō effi
ciuntur captiuitū: sed debēt publicari. l.
si captiuis. §. expulsis. ff. de capti. Aut
sunt res mobiles et tunc efficiuntur ca
pientum. l. siquid bello. ff. de capti.

Quid de istis p̄tialitatib⁹ ciuitatū so
tū: qđ vna pars expulsa indicit bellū ci
uitati. R. idem vbi. s. qđ nō dicitur bel
lū sed dissensio civilis ex qua res publi
ca leditur. Et ideo in tali bello non ha
bent locum statuta de bello licito z iō
in eo capta subiaccēt re
stitutioni.

Additio.

Benedictio super populū. Quedā
solēnis que fit cū illa solemnitate
Adiutorū n̄m zc. Et hanc solū ep̄i fa
cere p̄nt i tota sua dioecesi. z archiep̄i i
tota puicia cū visitāt. Et legati i termi
nis sue legatiōis. Et abbates quib⁹ ex
p̄uilegio p̄cessus ē. xxvi. q. vi. ministra
re. de con. di. i. cum ad celebrādas. de
exce. p. accidētib⁹ d̄ p̄nt. abbates. li. vi.
Alia simplex z h̄ fit a sacerdotib⁹ in
missa ab̄nte ep̄o. Aut d̄ mādato ei⁹ cū
p̄ns ē. xxi. d. d. d. xcv. di. ecce ego

Utz b̄ndictio. Calicis paramētorū
z h̄mōi p̄ missis celebrandis possit fie
ri a sacerdote. R. doctores i cle. attēdē
tes d̄ statu regulariū tenēt qđ n̄: qđ sūt
potius ord̄is ep̄alis. z hoc iō tenent in
d. c. abbates. Quidā tū vidēt ipugna
re hoc dictū motū tali rōne: Presbyter
pōt oia facere que sunt ord̄is nisi sint
ord̄inis ep̄alis vel sp̄alt ei interd̄icta s3
b̄ndictio paramētorū non est ord̄inis
ep̄alis. patet quia cōpetit abbatib⁹ ex
p̄suetudine quod fieri nō posset si eēt
ord̄inis ep̄iscopalis. Nec est etiam eis
p̄hibitiū aliquo iure ergo zc. Pro cla
ra decisione huius materie ponentur
quedam conclusiones.

Prima ergo conclusio fit ista. ea qđ sūt
ord̄inis ep̄alis n̄ possunt acgrī per in
feriorem ex consuetudine q̄bitūqz ve
tustissima. Ista conclusio p̄z ex. c. q̄to
de consuetudine. vbi. tex. clarus z oēs
ibi doc. concordant. Sed dices tu. que
sunt illa que sunt ord̄inis ep̄alis. B̄

eo de hoc habes glo. in. c. transmissam
 de elec. z. tex. in. c. quibus. lxvij. di. vbi
 enumerant plura v3 clericos ordinare
 crisma ꝑficere depositio clericorum cō
 secratio ꝑginum ecclesias vel altaria
 consecrare frontes baptizatoꝝ crisma
 te vngere z talia conferuntur in cōse
 cratione episcopali. Et fm Pa. in. d. c.
 transmissam ista nō transeunt in electuz
 ꝑfirmatū nisi post ꝑsecrationē. i. post
 ꝑ habuit ordinem epālem q ꝑfertur
 in ipsa consecratione.

3 **C** Secda ꝑclusio. ea q̄ competunt epō
 rōe iurisdicōis p̄nt ꝑscribi ꝑ inferio
 rem clicuz. Nec ꝑclusio ꝑ ꝑ. c. auditis
 z. c. cum olim. de ꝑscrip. z ibi. doct.
 ꝑcordant in hoc. Sed dices tu q̄ sunt
 illa que sunt iurisdicōis: glo. in. d. c.
 transmissam exēplificat. Sicut est iudī
 care excōdicare: corrigere iuramenta re
 cipere a vasallis: confirmare: inuestire
 beneficia conferre z similia.

4 **T**ertia ꝑclusio. Ea que sunt digni
 tatis epālis p̄nt ꝑ inferiōrē ꝑscribi
 hec ꝑclusio ꝑbat ꝑ. d. c. auditis. z. c. cū
 olim z ꝑ. c. accedētibz de exce. prela.
 Et ibi ꝑa. ꝑcludit q̄ ea que sunt digni.
 tatis epālis vt cognoscere de cā matri
 moniali. publicas p̄nias iponere: vel
 indulgentias dare. vel q̄ sunt simpli
 cis iurisdicōis vt cognoscere de cau
 sis clicoz. bene p̄nt acq̄ri ex ꝑsuetudi
 ne. Et ex hoc habes q̄ ea que sunt di
 gnitatis epālis. dicuntur esse potius in
 risdicōis q̄ ordinis epālis. Nā post
 ꝑfirmationē z ante ꝑsecrationem ele
 ctus in ep̄m pōt ꝑcedere indulgentias
 etiam si no sit sacerdos. vt ꝑ ꝑ. doct.
 z ꝑan. in. d. c. accedētibz. q̄r̄s̄ est
 iurisdicōis. Idē dic de cognitione
 cāꝝ m̄rimonialiuꝝ z ipositione p̄niaz
 publicaru. Et fm ꝑan. in. d. c. auditis
 ad h̄mōi ꝑscribēda reḡitur titulus
 putatūus cū ius cōe resistat vel tantū
 t̄ps de cuius initio memoria hominū
 nō existat vt in. c. i. de ꝑscrip. li. vi. An
 aut̄ benedictio calicis corporalū vesti
 metoz zc. sit iurisdicōis vel digni
 tatis epālis vel ordinis epālis. hic est

vis tota nostre. q. Si enim sunt iurisdicōis
 v̄l dignitatis episcopalis: tūc
 per ꝑam z tertiam conclusionem talia
 ꝑscribi possent nō solum ꝑ abbates:
 sed etiam ꝑ alios inferiores z sic nō so
 lum abbates possent benedicere cali
 ces z corporalia. sed etiam inferiores
 abbatibus: qd̄ v̄l absurdū z ꝑ oēs cō
 suetudinē nullibi enīz auditū est q̄ ise
 riores abbatibus benedicant calices z
 corporalia. Si autem dicimus q̄ sint
 ordinis episcopalis tunc per primā cō
 clusionem. nec ꝑ abbates: nec aliū infe
 riorē epō poterunt ꝑscribi. Et sic
 abbas nedū nō poterit benedicere ca
 lices z corporalia. sed etiam nec vestes
 nec alia paramenta qd̄ videtur valde
 absonum z cōtra cōsuetudinē quia
 saltē benedicūt vestes z alia paramen
 ta: nō solum suaruz ecclesiaruz sed etiā
 v̄ndecunq̄ venientū. Quid dicemus
 in hoc dubio. S̄z dici potest iuxta no
 tata per omnes doc. tractantes de hac
 materia q̄ sint ordis episcopalis. Idē
 tenet ꝑa. in. c. aqua. de conse. eccle. vbi
 querit. Quare est q̄ ea que sunt ordi
 nis episcopalis nō possunt delegari in
 alijs sic. & q̄ hoc ideo est qz potestas
 ministrandi seu exercendi ea que sunt
 ordinis nō dependet a nuda volunta
 te superioris sed cōsistit in certa forma
 tradita per ecclesiaz z ista est ratio de
 cidendi tex. in. d. c. aqua. Ea vero que
 sunt iurisdicōis consistunt in nudo
 exercitio voluntatis z ideo possunt de
 legari cuiuscūq̄. Secus in his que sunt
 ordinis hoc ꝑa. ex cuius dictis clare
 patet intentū nostrum. quia enīz bene
 dictio calicis zc. nō solum consistit in
 nuda voluntate sed cōsistit in certa for
 ma tradita per ecclesiaz vt patet in con
 secratione calicis vbi requiruntur vn
 ctio: orationes speciales ad hoc z bene
 dictio. In benedictiōe aut̄ corporalū
 requiritur alia specialis forma z alia
 in benedictiōe vestū hinc est q̄ om
 nes iste benedictiones erunt ordinis
 episcopalis: z nō iurisdicōis simpli
 cis. nec dignitatis epālis. Quō enim

vi. i. §. i. Moysen ex pcepto dñi taber-
naculuz diuinis p̄cibus sacrasse cū mē-
sa z altari z vasis z v̄tesilibus ad di-
uinū cultū explendū. Et hoc per ep̄os
sacratos z nō p̄ coep̄os. lxxvij. di. q̄
uis. Et ex p̄dictis patz q̄ de rigore iu-
ris abbatē et vestim̄ta z alia ornām̄ta
ecclie benedicere non possunt qz si so-
lus moyses qui erat maximus p̄t̄ifex
duntaxat benedicat. nedū tabernaculū
sed etiam v̄tensilia v̄puta Lebetes: z
alta vilia. multominus abbas z infe-
riores poterunt benedicere calices cor-
poralia vel alia deputata ad diuinum
cultum. Secūdo infertur an missale z
alij libri ecclie sint benedicendī. De
missali non est dubium qz si lebetes z
alia vasa erea benediciebantur multo
fortius missale in quo continentur ver-
ba sacratissima. Et hoc h̄t cōs mo-
fidelium. licet glo. in. c. i. de pigno. tene-
at contrarium z male imino per pre-
dicta patz q̄ et alij libri eēnt benedicē-
di saltem de bono z equo Idem dico
de toalys altarijs si cōmode benedicē-
possunt. In casu tamen necessitatis vt
puta si sacerdos iret ad celebrādū ad
domum secularium z non haberētur
toalie b̄ndicte possent accipi d̄ toalys
seculariū. Et eis postmodum seculares
possunt vti ad vsū eorū qz nō sunt
deputate ad diuinum cultū. Quid autē
si non habeatur nisi vna toalia longa
triplicata an sufficiat: B̄t̄ q̄ sic qz ex-
pressius significat trinitatem q̄ tres
substātia l̄r̄ distincte. **Finis.**

Beneficium. i. cōmuniter infra quod
tempus cōferri debet vacans bene-
ficium. §. pa. in. c. nulla de cōcessi. pre-
dicit q̄ ecclesiastica beneficia non de-
bent vacare vltra sex menses quibus
elapsis de episcopo deuoluitur ad capi-
tulum z econuerso z demum ad pro-
ximum superiorem deuoluitur colla-
tio z sic potestas p̄ferendi beneficia
deuoluitur ad superiorem gradatim.
potest enim b̄nficiū vacare in l̄to tpe
nā capitulū h̄z sex menses: si nō p̄fert
deuoluitur p̄t̄as ad episcopum qui etiā

h̄z alios sex menses. z eo negligēte de-
uoluitur ad metropolitanum q̄ h̄t ali-
os sex menses. d. c. nulla. z eo nō p̄ferēte
deuoluitur ad p̄f̄archaz. Si autē non
h̄eret sup̄iore t̄nc deuolueretur ad pa-
pā. z ex hoc infertur: q̄ metropolita-
nus supplet negligētiā episcopi si ep̄o
nō exēptus: at̄s p̄t̄as deuoluit ad papā
z sic it̄telligē. d. c. nulla. z intelligas p̄-
dicta solū p̄ p̄ma vice de sup. ne. p̄. sic
nobis. z si q̄s p̄dictoz elapsio tpe cōfe-
rat nō valet. extra de sup. ne. p̄. c. fi. z
incipit currere p̄dictū tps̄ si a tpe va-
cantiōis. s̄z a tpe scie vel noticie. de p̄ces.
p̄. qz diuersitatē z de dictis sex mensi-
bus subtrahitur tēpus suspēsiōis z pe-
grinantiōis. z regit̄ q̄ pp̄ sua culpā v̄l
negligētiā destulerit secus si pp̄ unpo-
tētiā iuris: vel facti: et ex culpa p̄tingē-
n̄si fuisset negligēs in petendo abso-
lutionē. vt no. in. d. c. qz diuersitatem.
Et ob hoc dicit Pa. ibi. q̄ ea q̄ pueni-
unt non imediate ex culpa: s̄z ex furo-
re: seu pena culpe: nō ip̄tatur. vt ibi z
no. dictū tex. in hoc. nā sn̄ia suspēsiōis
fuit. cā imediata huius ip̄dimentū: nō
autē culpa precedens. Illa p̄o q̄ pueni-
uot imediate ex culpa ip̄tatur culposo
z Pa. ibi dat exēplū de impedimēto
iuris: vt in suspēsiōe. De impedimen-
vero facti exēplificat de tempore quo
stetit in curia p̄ absolutiōe z tpe reuer-
sionis. Secus dic quādo tēpus eēt pre-
fixū nō in odiū negligentie sed in fau-
rem alterius. Istud enim tempus cur-
rit. impedito: z et ignorātū: vt l. gene-
ro. ff. de his qui no. in fa. z si talia eēnt
officia seu administratiōes quoz colla-
tio p̄tineret ad regulares: z ipsi negli-
gerēt: diocesani sup̄plere debent: non
obstāte si ipsi regulares fuerint exem-
pti. vt in cle. qz regulares de sup. ne.
p̄. Porro si fuisset ecclia cathedralis.
vel et regularis habebūt electores so-
lū tres menses. j. quos si iusto impedi-
mento cessante electio non fuerit cele-
brata eligēdi potestas ad p̄ximum su-
periore deuoluit. de elec. ne p̄ defectu
Et intellige cum alijs p̄ditionib⁹ nunc

supradictis. et no. p declaratiōe p̄dicto
rū Pa. in. d. c. nulla. q̄ ista deuolutio
q̄ fit d̄ episcopo ad capitulū d̄ restrin
gt̄ ad beneficia q̄ p̄tinent ad episcopū
iure p̄po. In b̄nificijs aut̄ deuolutis ad
ep̄s p̄p negligētiā v̄l delictū inferioris
plati: nō fit deuolutio ad caplin s̄ ad
primū sup̄iore: q̄ in istis deuolutiōi-
bus: et nō est tāta cōmuniō inter ep̄m
et caplin sicut i spectatibus iure p̄prio
Ita notanter dicit̄ doc. in. c. unico. ne
se. va. li. vi. et in. c. q̄q̄. de ele. li. vi.

I Qui h̄z b̄nificiū cū cura: si recipiat
fm̄ itez cū cura ip̄so iure vacat p̄mū:
de p̄ben. de multa. hec regula fallit in
multis casib⁹ p̄mo q̄n̄ adipiscit̄ fm̄ cū
cura p̄ viā annexionis. vt q̄ curatū est
annexū sc̄bo nō curato q̄d̄ acceptauit
vt in. c. super eo. de p̄ben. li. vi. Sc̄bo
fallit vbi prelatus de bonis p̄p̄is ex-
pendisset p̄ vtilitate primi b̄nificij cu-
rati. q̄ tūc acceptando fm̄ nō incurrit
penam. d. decre. sed retinet p̄mum do
nec sit sibi satisfactū de expen. fm̄ Jo.
de leg. d. an. et d. ab. p̄tex. q̄cūq̄. xii. q.
iiij. et ex hoc dicit̄. d. ab. posse colligi
notabile dictum. q̄ si cleric⁹ moritur si
ne testō: heres p̄t̄ repetere expensas
quas clericus fecit in b̄nificio. S̄ tu p̄
hoc allega tex. in. l. q̄ oia. ff. de pecu. et
glo. in. l. si nō forte. §. si centū. ff. de con
di. inde. q̄ dicit̄ q̄ scriptor p̄t̄ retinere
quinternos donec sibi satisfactum sit
p̄ labore sine scripture. Sed ego dico
q̄ poterit vti ista retentione si expen-
dit p̄ vtilitate ecclie: licet res casu non
habuerit bonū effectū: vt q̄ expendit
suo p̄prio p̄ reparanda domo ecclie
et casu dom⁹ postea fuit combusta
q̄ ad hoc vt platus possit repetere suf-
ficet q̄ sit vtiliter ceptum. ita notabili-
ter concludit̄ Jo. an. in. c. ex parte. de
consti. Tertio fallit vbi acceptaret fm̄
beneficiū calore iracūdie. q̄ tunc non
vacat primū fm̄ Jo. de leg. d. an. et d.
ab. Facit glo. notabilis. in. c. ex litteris
de diuor. q̄ dicit̄ q̄ p̄fessio facta calore
iracūdie non p̄iudicat. Quarto fallit
vbi acceptaret fm̄ curatum ad ip̄s: q̄

tūc nō vacat primū exēplū dicit̄ statu-
tū: q̄ mortuo ep̄o archip̄resb̄yter ad-
ministret iurisdictionem spiritualem
eius donec fuerit creatus ep̄s. Ita ele-
gāter cōcludit̄ do. Pe. de ancha. in. c.
i. de p̄sue. li. vi. Quinto fallit vbi p̄fera-
tur beneficiū curatū habenti alia bene-
ficia curata non ostensa fide dispensa-
tionis. q̄ tūc nō valet collatio vltimē:
nec vacant beneficia priora. tex. est in
c. ordinarij. de offi. ordi. li. vi. Q̄d̄ in-
tellige si acceptauit s̄z beneficium tan-
tū: s̄z ei⁹ possessionē nō fuit nact⁹. nam
si fuisset nact⁹ eā: vacaret̄ priora. tex. est i
clem. si plures. de p̄ben. nec tū hoc ca-
su velleret collatio vltimē. Glo. ē q̄ ita
intelligit hanc materiā in. d. clemen. si
plures. Sexto fallit in casibus in qui-
bus licitum est habere plura beneficia
curata: de quibus est tex. cū gl. in. d. in
intitulata. i. c. dudum. ij. de elec.

Sed an valeat p̄suetudo: vt per ac-
ceptationē sc̄bi beneficij curati nō va-
cet primū. Bo. an. in. c. q̄ nō nulli. de
cle. nō resi. t̄z q̄ consuetudo non excu-
sat: q̄ nō excusat in delictis. p̄ hoc bo-
nus tex. in. c. i. de consue. li. vi. et in. c. in
litteras. de cōces. p̄ben.

An aut̄ h̄eat locū in ep̄atib⁹: vt p̄
adceptionē sc̄bi ep̄atus ip̄so iure vacet
primū v̄l q̄ sic: q̄ eadem: imo maior
rō ē i ep̄o q̄ in alio cum ip̄se sit magis
alligatus ecclie q̄ ceteri. c. registi. de
testamē. ergo cū magis delinquat. de-
bet magis puniri. Et hanc partē tenet
glo. xxi. q. i. c. relatio. Cōtrarium t̄z In-
no. in. c. cū n̄ is. de p̄ce. p̄. Et ip̄m seq̄-
tur. d. an. di. q̄ hec decre. non habet lo-
cum in episcopatibus. et similiter Jo.
an. et Imola in cle. ḡfe de rescriptis. et
pro hoc ē textus si q̄s episcopus. septi-
ma. q. prima. in ver. carebit. quod est
verbum futuri temporis. Et sic deno-
tat postmodum per sententias. ar. glo
se in ver. innodetur. in capitulo quicū
q̄. libro sexto De hac materia vide in
fra postulatio. §. viij.

Queritur vtrum recipiens sectam
curatum perdat ip̄so iure primū

curatam quo fuerat spoliatus Et dico
 q sic. quia si perdit primum quod pa-
 cifice possidebat multo fortius illud q
 est spoliatus. Et hoc tenet glosa. in so.
 renunciare in. d. cle. gratie. Pro hoc fa-
 cti quod notat. dominus Antonius. z
 Jo. de lignana in capitulo cum tenea-
 mur. de preben. vbi dicunt q impe-
 trans tenetur facere mentionem bene-
 ficij quo fuerat spoliatus. Subdit ta-
 men dominus antonius q poterit iste
 petere fructus primi beneficij: quos re-
 cepit spoliator vsque ad tempus ac-
 ceptationis secundi beneficij. z allegat
 speculatozem ad hoc.

5 **Q**uid autem e contra. An spoliatus
 iniuste quem beneficio suo curato per-
 dat ipso iure primum curatum quod
 licite z pacifice possidebat. dicit q sic.
 tex. est in. c. eum qui de preben. libro
 vi. Item hec decre. locū habet in prio-
 ratibus curatis: quibus preficiuntur re-
 ligiosi. vt est tex. i. c. cū singula. de pre-
 ben. libro. vi. immo idem seruarietur et
 si non esset prioratus. curatus vt dicit
 tex. in. d. cle. qz regulares.

6 **Q**uero elegatius. vtrū habens be-
 neficiū nō curatū: requirēs tamē resi-
 dentiam ex statuto vel consuetudine: si
 acceptat secundū simile vel curatum
 ipso iure perdat pmū. Inno. in. c. si. de
 cle. nō re. dicit q aut statutū requirit resi-
 dentiam temporalē tantū: vel ppetuā
 sed obligat tantū ad pditionē fructuum
 non residētē. z tūc p secundi adeptio-
 nem non pdet primum ipso iure. Aut
 requirit residentiam ppetuam z obligat
 non residētē ad pditionē beneficij z
 tunc ipso iure per acceptationē secundi
 perdit primum. hoc tenet gl. in. d. cle.
 grē. Idem Sede. Contrariū eius qd
 tenet Inno. in vltimo mēbro: tenet Jo.
 an. in addi. Specul. in ti. de cle. nō re-
 si. dices qd et si statntū regrat residen-
 tiam quo ad finē priuationis p accepta-
 tionem secundi non erit ipso iure pri-
 uatus primo. Et sic reprobat dictum
 Inno. Et hanc opi. sequitur. d. car. z
 Pe. de an. z. d. ab. in. d. c. si. Douenē

qz. b. c. de multa. est corretorium z loq-
 tur in ecclesia curata sed. d. an. in. d. c.
 si. dicit q est consideranda forma pri-
 uationis: qz aut pp non residentiam
 statutum imponit penam priuationis
 ipso iure. z tūc habebit locum ista de-
 cre. ex quo statutum requirebat ita strī-
 ctam residentiam. Et ita intelligitur opi-
 nio Inno. aut statutum nō requirit ita
 strictā residentiam qz non residentes
 nō priuat ipso iure. z tunc habet locū
 opinio Jo. an. Vide plenissime. p. d. ab.
 in. c. extripande de preben.

7 **I**te quero an ista decre. hēat locuz
 in pbendis. Vin. z. d. an. concludunt
 q nō: qz nō est eadē rō in pbendis:
 que est in curatis: qd est verū nisi ad-
 pisceretur scdaz pbendā in eadez eccle-
 sia: qz tūc ipso iure vacaret prima. tex.
 est in. c. literas. de cōces. p. etiam si ac-
 ceptaret saz iure anexionis. vt est tex.
 singularis. in cle. si. de preben.

8 **Q**uinqz casus sunt in qbus qd po-
 test absqz dispensatione duas vel plu-
 res ecclesias seu pbendas habere. Pri-
 mus est quando ecclesie sūt ita tenues
 quod neutra sufficeret ad sustentatio-
 nez. x. q. iij. vno. extra de re. do. qz mo-
 nasteriū. Secundus est. si. vna pendet
 ex altera. extra de eta. z quali. eam te.
 Tertius est ppter raritatem clericorū
 xxi. q. i. clericus. in fine. Quartus est si
 ecclesia est annexa dignitati vel pben-
 de. in quo casu: cū ipse teneatur in ma-
 iori ecclesia personaliter deseruire: tene-
 tur in ipsa parochiali habere idoneuz
 z perpetuum vicarium: qui congruē-
 tem hēat de prouentibus ipsius eccle-
 sie portionē. extra de pben. extripande
 Quintus si habet vnam intitulatam:
 z aliam cōmendatā. xxi. q. i. qui plus
 Sed talis cōmenda de ecclesia paro-
 chiali non potest fieri: nisi ei qui atti-
 gerit. xxv. annū. z q sit sacerdos. z et alī
 nō pōt cōmitti nisi vna: z pro etuidēti
 vtilitate. vel necessitate. z nō durat nisi
 p mēses sex. ex de elec. nemo libro. vi.
 9 **Q**uicūqz recipit dignitatē: vl psoā
 tū: seu offm: vl bñficiū cui cura aiaz

fit anexa si aut obtinebat si: cū sit pri-
uatus prius postq̄ possessionē hūit de
sc̄o. vel p̄ eum stetit quominus hēret
tenetur absq̄ mora dimittere in ma-
nus ordinarij in cuius ep̄atu hoc fue-
rit aliogn ēt oēs tales sc̄o ip̄o iure sūt
privati. Et nō solū ad sacros ordines
s̄ et ad quōcūq̄ aliud b̄nficiū sunt in-
habiles. Et omnia talia beneficia vacan-
tura sedi apostolice reservantur: et si
alius disponat de eis n̄ valet. hec Jo-
papa. xxij. in extranaganti que incipit.
Execrabilis.

10 **C** Quando nō p̄dest dispensatio su-
per pluralitate b̄nficioꝝ. s̄. non peest
q̄si impetrās subicit aliq̄d q̄tūcūq̄
modicū beneficiū. Quādo etiā conce-
ditur vt quis duo beneficia curam aia-
rum habētia possit simul habere intel-
ligitur de duobus p̄mts b̄nficijs post
cōcessionē. itē si mādatur alicui prou-
deri de b̄nficio non obstāte q̄ habeat
aliud nō pp̄ hoc est dispensatū vt am-
bo simul habeat ex de p̄bē. li. vi. c. nō
p̄t. Itē si papa motu p̄p̄o alicui ali-
q̄d b̄nficiū obtinēt cōferat aliud non
habita mētiōe de p̄o: nō pp̄ hoc inua-
lida est gr̄a dūmodo in littera exp̄ma-
tur q̄ motu p̄prio papa cōcedit. Se-
cus si ad petitiōnē alterius gratiam fa-
cit extra de p̄ben. si motu. li. vi.

11 **C** Beneficiū nō vacās nulli p̄mitti p̄t
nec in generalit̄ vt p̄mittendo cū pot-
erit p̄videre. vel cū facultas se obtule-
rit aut qua vis forma verborum alias
promissiones predictae nec valent nec
obligāt extra de p̄ces. p̄. d̄testāda li. vi.

12 **C** Quib⁹ clericis debeat p̄ ordinatorem
tam de necessarijs q̄ de beneficio pro-
videri. s̄. romana ecclia nō p̄suevit co-
gere ordinatorem ad p̄videndū nō cō-
stitutis in sacris extra de p̄bē. ep̄s. r. c.
cū fm. Et nō. h̄c q̄ si aliquis ep̄isco-
pus p̄mittit extraneo ep̄o: vt vice eius
in sua dioecesi ordinatiōes teneat et ip̄e
p̄mouit ad sacros ordines alique non
habētes titulū ip̄e qui ordinauit tenet
et necessaria p̄videre donec illi p̄enz
vel per aliū de b̄nficio sit p̄missus. Se-

cus si ei commisit ordinare certas p̄so-
nas inter quas fuit aliquis sine titulo
nā in hoc casu ep̄s qui cōmisit tenetur
taliter ordiari. S̄. r. et ip̄e t̄r talit̄ or-
dinato. q̄n cōmittit alicui vt possit a q̄
voluerit ep̄o ad sacros ordines p̄mo-
ueri hec extra de p̄bē. si ep̄s. li. vi.

13 **C** Capitulum sede vacante non p̄t
cōferre ea b̄nficia que ad collationem
ep̄i p̄tinet. s̄. b̄n potest admittere p̄sen-
tatos a patronis et eos instituere in b̄n-
ficijs in quibus fuerunt p̄ntati licet ad
ep̄iscopuz si videret p̄ntatū: extra de
insti. et si capitulū. li. vi. Potest etiā ca-
pitulū ep̄o defuncto vel a b̄nficioꝝ col-
latione suspēso conferre p̄bendas
que ad ep̄m et capitulum cōter perti-
nent et si ep̄s interesse habeat in colla-
tione tali tanq̄ prelati. Et idem p̄t
ep̄iscopus si capitulū sit suspensum vt
singulariter oēs sint excoicati. Sed si
collatio b̄nficioꝝ pertinet ad ep̄iscopū
cuz consilio capituli vel cōsensu defun-
cto ep̄iscopo vel suspēso nō potest capi-
tulū se intrmittere: nisi ep̄s suspensus
fuerit in mora deperenda relaxatione
suspensionis. vbi aut de speciali con-
suetudine beneficioruz collatio ad ali-
quē cū cōsilio ep̄i p̄tineret sublato ep̄o
de medio cum consilio nequeat peti
nō est collatio differenda. Similr et
si ep̄s ageret in remotis ita q̄ n̄ possit
eius presentia in breui haberi extrane-
se. vacante si ad ep̄m li. vi.

14 **C** Beneficia et oēs dignitates vt per
sonatus vacantia in curia romana nō
possunt cōferri nisi p̄ papam. Similr
et curialium seu accedentium et redeū-
tium de curia si decedant in locis vicin-
is curie ad duas dietas legales. oia
hec ad papam t̄m p̄tinent: nisi q̄ post
mensē possunt ea cōferre illi ad quos
pertinet per seip̄os tantum vel ipsis
agentibus in remotis per suos vicari-
os generales quibus illud p̄missus sit
in eoz dioecesib⁹ existētes: vel nisi eēt
parrochiales ecclie et vacassent vacan-
te sede apostolica: aut et si vacauerint
ante et papa priusq̄ cōferret defunct⁹

esset: hec oia pbantur extra de preben.
licet 7.c. statutuz 7.c. pñti 7.c. si aplica
eo. titu. lib. vi.

Si per epm cōferatur beneficium
alicui absentī lz nō fiat suū donec con
sentiat tñ ep̄s nō poterit interiz p̄ferre
alteri donec iste recuset. nec valerz col
latio. Secus si ep̄s notificata ip̄a colla
tōe alique terminū p̄petētē assignet cō
sentiēdi z ille nō p̄senserit. j. terminū
pōt ēt p̄sentire quicūqz dūmodo plus
q̄ bñficiū ip̄suz alteri p̄ferat extra de
pben. si tibi absnti li. vi.

Si pauper clericus cui mādabatur
puideri de bñficio iuxta et̄ merita q̄
nullum habebat postea est assecut⁹ nō
tenetur et amplius ep̄s puidere extra
de preben. si pauper. li. vi.

Beneficium. ij. quo ad fructus bene
ficiorum.

Fructus tpe vacatiōis debēt in vti
litatem ecclie expendi: vel futuris suc
cessoribus fideliter resuvari als in ca
thedralib⁹ ecclijs z in regularibus z
collegiatis si fiat p̄ capitula puent⁹
collegia vel singulares p̄sonas ip̄sū
faciētes sunt suspēsi ab officio z bñ
ficio quousqz plene restituerint q̄qd
de bonis p̄ceperint a p̄latis mortuis
dimissis vel vacatiōis tpe obuenientib⁹
bus nō ob. p̄uilegijs vel p̄suetudinib⁹
bus ex. de elec. qz sepe. li. vi. Itē filijs p̄
hibitio fit generalr de oibus ecclijs ne
bona eaz occupētur a p̄latis q̄d s̄
sunt seu ad quoz custodiā p̄tinet nisi
de sp̄ali p̄uilegio vel p̄suetudine p̄scri
pta vel alia rōnabili cā alias ep̄i z su
p̄iores sūt suspēsi ab ingressu ecclie z
aly ab officijs z bñficijs donec satisse
cerint extra de offi. o. p̄sentī. li. vi.

Indulgēti de p̄cipiēdis fructibus
bñficioz i absentia p̄cesse p̄sonis: nō ec
clijs vel dignitatib⁹ sunt casse z irritē
extra de rescrip. c. si. li. vi.

Fructus iā p̄cepti planū est q̄ alie
nari p̄sit vide. s̄. alienatio sed z fruct⁹
q̄ dñt recipi p̄nt locari ēt si eēnt decie
z alia extra d̄ loca vestra. S3 hec loca
tio nō exēdit vltra tps vite locatiōis: qz

clericus in bñficio vsufructario com
paratur. xvi. q. vi. illud. de b̄ v̄s. j. cler
cus quarto. s̄. ij.

Canonici z alij bñficiati clerici qui
diuinis officijs nō intersunt nō possūt
pcipe q̄tidianas d̄istributiōes nec va
let consuetudo in contrariū alias non
faciūt eas suas z tenētur ad restitutio
nem nisi excuset eos infirmitas vel iur
sta z rationabilis corp̄alis necessitas:
aut euident ecclie vtilitas extra de cle.
nō re. c. i. li. vi. intellige tñ de infirmitate
q̄ est cā pp̄ quā nō interest diuini alias
secus vt qz ēt si nō fuisset infirmus non
iterfuisset diuinis z tñc nō habebit d̄i
stributiones s3 ge. i. d. c. i.

Beneficiū. ij. qñ iniuste tñr. q nō
rite. p̄sequitur bñficiū aut dignita
tē vt ait Rai. cū nō itret p̄ hostiū ē fur
z latro nec h3 via salut̄ nisi resignādo
vel si est dispensabile petat disp̄catio
nem ab eo q̄ pōt. z in vtroqz cāu agat
pn̄tas de cōmissio.

Qñ alijs male possidet bñficiū vt
dignitatem vtz subditi teneāt obedir̄
ei vl̄ debitores r̄ndere. Bicēdū q̄ lz i
foro iudiciali mltiplex eēt r̄nsio: tñ i fo
ro p̄scie sigs sciat q̄ possessor ecclie vl̄
dignitat̄ n̄ sit ver⁹ p̄lat⁹ certe si tñr et
obedire nec soluere q̄d dignitat̄ vel ec
clie d3: nec soluēdo liberaat. extra de iu
reln. ea. te. z de sen. ex. inquisitiōi.

Nūqd aut male possidēs absolueat
ignozantes. B̄ hoc vide singulariter.
j. Confessio. ij. in. fi.

Igamia scdm Ri. in. liij. dist. xx
ij. arti. iij. q. i. multis modis con
trahitur.

Primo qñ quis d̄uersis t̄pibus h̄a
bet plures legitimas vxores z cogno
scit ambas z est bigamia pp̄rie dicta
So qñ d̄uersis t̄pibus h3 plures vnaz
de iure alterā de facto z cognoscit am
bas. tertio cuz simul habet plures vnā
de iure alteraz de facto: z cognoscit am
bas. Quarto qñ p̄trahit cuz vidua ab
altero marito cognita z eam cogno
uit. quinto quādo contrahit z mat̄ri
monium consummat cuz corrupta ab

alio sine hoc sciat ille q̄ h̄it: sine non
 Sexto q̄n pp̄iā exorē cognoscit post
 q̄ ab alio est cognita. Q̄s hi mō ex
 hi p̄nt extra de biga. sup eo. in gl. itē se
 ptio ille ē irregularis q̄ post solēne vo
 tū p̄tinetie h̄it m̄rimoniū de scō siue
 cū vidua: siue cū p̄gine cū de iure nō
 possit. d. c. sup. eo. in glo. z. c. nup. z. c.
 si. eo. ti. z. xxvij. q. i. quotquot. sed talis
 nō est irregularis pp̄ defectū signifi
 catiois in sacro cū ibi sac̄m nō sit. s̄ qz
 sic statutū est eo q̄ h̄ talē p̄sumit de in
 cōtinētia z vt sac̄z ordinis h̄atur in
 maiori reuerētia. hoc idē t̄z Pa. i. c. d̄
 diacono. z. c. se. extra q̄ cle. vel. vo. vbi
 dicit q̄ p̄stitutū in sacris m̄rimoniū h̄
 hens efficit irregularis adeo vt neqz i
 suscepis administrare possit nec ad ma
 ioribus ordinibus suscipiēdos admitti Et
 in istis sex casibz vltimis est bigamia
 interpretatiue dicta.

2 **C** An autē cū isto clico possit disp̄sari
 dicit q̄ aut iste clicus icidit in bigamiaz
 vt qz de iur aut de facto h̄xit cū duabz
 vel cū vna corrupta z cū tali ep̄s non
 disp̄sat vt i. c. nup. z. c. iij. de big. aut
 h̄xit cū vnica p̄gine: z tūc si ē penitēs
 ep̄s p̄t disp̄sare vt i. c. sane de cle. p̄iu.
 p̄clude. q̄ h̄ens m̄rimoniū i sacris m̄
 ue cū corrupta siue cū p̄gine p̄dit exe
 cutōz oīuz ordinū z de hoc est tex. i. c.
 ex l̄faz. g. cle. v̄l vo. l̄z qdā restrigat ad
 h̄tēs cū corrupta Idē dic de h̄tē
 post p̄fessionē factā i religiōe vt dictū
 est. Et p̄dicta puto p̄a ēt si non cogno
 scat eā qz. d. c. ex l̄faz solū facit inētōz
 de h̄tē z nihil dicit de copula carnali

3 **C** Qui p̄ginez deflorauit z postea cū
 vxorē duxit p̄moueri p̄t qz non diu
 sit carcē suā in duas nec illa i duos ex
 tra eo. d̄bitū. xxvi. di. acuti. nō ob. c. q̄
 l̄s. xxx. q. v. l̄bi virgo casta z desp̄sata
 in virgine zc. quia d̄z esse virgo. i. non
 ab alio cognita.

4 **C** Quid si credit h̄ere cū p̄gine z i
 uenit corruptaz. R̄. non p̄t p̄moueri
 xxij. q. v. ille.

5 **C** Quid si q̄s h̄uit vxorē nec cognouit
 z postea duxit aliā p̄ginē z cognoscit

vel ecōuerso p̄mā cognoscit z nō fam
 R̄. nō repellit a p̄motōe extra. c. debi
 tū. Idē dicas si aliq̄s ducat i vxorem
 mulierē ab altero desp̄sataz z tradu
 ctā t̄n si cognitā hec h̄nt i. d. c. debiti.

C Quid si maritū accusat vxorē v̄ ad
 ulterio z p̄dēte accusatōe vir ad p̄ce
 ptū ecclie reddit dubitū vxori. R̄. p̄m
 Tho. z No. z Ray. irregularis cēse
 nā irregularitas sepe h̄nt solo scō.

C S̄z q̄ritur. an p̄ baptismū tollatur
 irregularitas. R̄. asten. li. iij. ti. iij. p̄m
 Jo. di. xxvi. deinde q̄ si irregularitas
 pueniat ex defectu sac̄i nō tollit p̄ ba
 ptismū v̄n bigamū an baptismū n̄ p̄t
 post baptismū p̄moueri: nec ēt corru
 pta an baptismū p̄t post baptismū ve
 lari. qz p̄go velata significat ecclia trīū
 phātē i q̄ nō ē macula neqz ruga. Si
 p̄o pueniat ex delicto tollit p̄ baptis
 mū v̄n si q̄s an baptismū mille hoies
 occidisset p̄ baptismū p̄moueri pos
 set. Exēplū de paulo. Si autē pueniat
 ex institutiōe ecclie nō tollit p̄ baptismū
 v̄n iudex: executor: testis. aduocatus in
 sanguis nō p̄nt post baptismū ordina
 ri hec Jo. Sed Bos. Hosti. z Dugo.
 d̄nt q̄ baptismus ēt tollit h̄ac irregu
 laritātē qz nō d̄z eē melioris p̄ditionis
 peccator q̄s n̄ peccās. s̄z t̄n aliq̄s theo.
 nulla irregularitas tollit p̄ baptismū p̄
 baptismū. n. solū tollit p̄cā z ea q̄ se
 quūtur ex ipsis s̄b rōe q̄ p̄cā sūt. irregu
 lariter at nō ē p̄ctm. qz q̄nqz nō segtur
 ex p̄ctō: s̄z ex ope meritorio vt p̄z de il
 lo q̄ occidit zelo iustitie. s̄z autē Sco. p̄
 baptismū tollet irregularitas h̄ōscidij
 cuiuscūqz nō at bigamie. Rō diuersita
 tis est institutiō ecclie hoc volētis. Et h̄
 nō sine rōe. s. qz h̄ōscida n̄ ē ad ordies
 habilis nisi pp̄ horrore sanguinis: q̄s
 qdē tollitur i baptismo qz supponitur
 fit factū agnū de lupo. S̄z i bigamo n̄
 tollitur defectū significationis pp̄ quem
 est ordinis inhabilis. Et cuz p̄ baptis
 mū tollatur p̄ctā zc. id cū ifamia p̄seq̄
 tur ex p̄ctō sub rōe peccati tollitur p̄
 baptismū. Si t̄n aliq̄s an baptismum
 cōmississet aliq̄s maleficiū si postea ba

ptzēt in dēx possēt, eū punire qz baptis-
mū tollitur pena qua qd erat obliga-
tus deo nō aut illa qua qd erat obliga-
tus homini. Sifr z qui an̄ baptisimū
dimissit vxorē ppter fornicationē: po-
stea accepit eā irregularis est.

8 **Q**uare aut magis ledat in cōtinen-
tia mulieris q̄ viri. Omisissis r̄sōib⁹
glo. in. d. c. debitum que reprobat a
Ri. dicēdū est. fm̄ eum q̄ mutus non
distinguitur s̄z spēs p̄ opationē ad ter-
minū a q̄: s̄z ad quē vñ p̄sumatio ma-
trimonij inquātū est cū nō pri⁹ corru-
pta q̄uis sit ab illo q̄ prius carnē suā
diuisit per fornicationē cū alia non sic
deficit ab integritate significatōis vnt
us cōsunctōis inter xpm̄ z eccliam si
cut p̄sumatio matrimonij q̄ est a viro
nō pri⁹ corrupto cū muliere corrupta
ab alio. Sifr dico q̄ si mulier eēt ordi-
nis susceptiua. irregularis fieret p̄ cō-
sūmationē matrimonij cū viro pri⁹ cor-
rupto cū alia. non aut p̄ cōsūmationē
matrimonij cum viro non prius cor-
rupto q̄ ipsa prius fuisset ab alio p̄ for-
nicationem corrupta.

9 **U**tr cū bigamis possit dispēfari. R.
s̄z Ri. q̄ q̄uis n̄ possit papa dispēfari.
s̄z ius n̄c: nec s̄ ius diuinū tñ qz est
successor petri q̄ p̄nceps fuit ap̄loz eā
lez s̄z ptātē cū petro imo eādē. Et cum
inferior nō possit obligare supiores nec
par parez. papa de plenitudine ptātis
p̄t s̄ statuta ap̄loz q̄r̄libz dispēfari. si
tñ vim nō hēant ex iure nature vel di-
uino. lxxxij. di. presbyter. Cū ergo bi-
gamū nō ordinare aplicū sit. p̄ceptus
cū bigamis papa dispensare p̄t. tñ qz
nec decet hoc faciliter fieri pp̄ reueren-
tiā ap̄loz iō cū bigamis papa n̄ dispē-
fat nisi exigēte necessitate. xxxiiij. di. le-
ctor. i. gl. vbi luti⁹ dispēfauit cū pa. ar-
chiep̄o. q̄ fuit bigam⁹.

10 **B**igami iure cōi nudati sūt oi. p̄uile-
gio chicali. z adicti foro seculari non
obstātē p̄suetudie z eis sub pena excōi-
catis inhabitū est deferre tōsurā vel
habī tū clicale extra eo. altercatōis. li.
vi. vbi gl. dicit hoc. itelligēdū de hīs q̄

facti sunt bigami vere siue iterptatine
in minorib⁹. Sec⁹ i maioribus z fm̄
ge. sibi ille rex. loquitur de bigamis laicis
nō aut mōachis. nā isti gaudēt p̄uile-
gio clericali. nō ob. rex. lxxxiiij. di. q̄s q̄
vbi d̄ bigamū eē nudatū oi p̄uilegio
clicali z laicam solā h̄re cōtionē. Et sic
v̄ q̄ bigam⁹ nō possit eē mōach⁹ qz
R. Jo. and. in regula delictum in mer.
q̄ erit laicus p̄silius quod esse p̄t. c.
ex eo. de elec. li. vi.

Blaffemia s̄z ambrosius ē vel cū
deo attribuit q̄d ei nō p̄uenit: v̄
cū ab eo remouet q̄d ei cōuenit addit
tertū: v̄z cū attribuit creature q̄d ap-
propriatur deo. Et fm̄ genus suū ē pec-
catum mortale qz repugnat caritati di-
uine. S̄z possit cōtingere q̄ blaffemia
absq̄ deliberatione z ex sup̄reptione
p̄cederet. z hoc dupliciter p̄mo q̄ al-
quis n̄ aduertit hoc q̄ dicit esse blasse-
miā: vt cū alig subito ex aliqua passio-
ne i s̄ba p̄tumeliosa p̄rūpet: quoz si-
gnificationē nō p̄siderat: tūc ē veniale
sc̄do mō q̄n̄ aduertit hoc esse blaffemi-
am p̄siderans significata s̄boz: z tūc
nō excusatur a mortali: sicut nec illi q̄
ex subito motu ire aliquē occidit.

Quā blaffemia sit cāus ep̄alis: z de
multis aliis ad hoc ptinētibus. vide. j.
p̄fesso: p̄mo i p̄n. z. c. iurare. §. iij.

Quella vide. j. pedagogus. z. c. p̄uile-
gium.

Alix non d̄z eē de ere aut arical-
co: aut cupro aut plumbo: qz pp̄
eruginē ista vomitū puocāt. nec de li-
gno pp̄ porres ne s̄bintret sanguis. nec
de vitro pp̄ fragilitatē. nec de lapide
pp̄ ei⁹ ineptitudinē. de p̄se. di. i. vasa. z
c. z calix. vbi d̄ q̄ tā calix q̄ patena s̄
bent eē de auro vel argēto v̄l stagno.
ēt qz de hīs tñ trib⁹ mētionē facit oēs
aliā māz phibē v̄s: s̄z astē. li. iij. de mē-
te Rod. dicat q̄ s̄ stagno itellr plūbū
z no. s̄z De. de pal. q̄ si calix argēteus
postea de auro indiget recōsecratōe. qz
p̄secratio fit i sup̄ficie. Sec⁹ tñ v̄ si de
aurato cadit pp̄ vsū: qz nō recōsecra-
bitur. Nec est sil̄ ē i calice de aurato si-
ā d